

Okrajna učit. konferenca za cerkniški šolski okraj.

se je vršila 3. julija t. l. v Cerknici. Vodil jo je prav srečno okraj. šol. nadzornik tov. Miloš Kabač. Za svojega namestnika je imenoval tov. Kobača. Za zapisničarico pa sta bili izvoljeni tovarišici Premrov in Ukmar iz Cerknice. Konferenca sta se udeležila tudi g. vladni svetnik Fran Zupnek, ki ji je prisostvoval do konca ter g. dekan Juvaneč iz Cerknice.

Nadzornikovo poročilo ni bilo suhoparno in šablonsko, kot smo bili navajeni, nač na polno zlatih zrn za plodonosno delovanje učiteljstva v šoli in v učiteljski organizaciji.

Tov. Kosin je izdelal podrobni učni načrt iz zemljepisja in zgodovine, kar bo de vsakdo prav s pridom uporabil.

Tov. Kobač je poročal o kmetijskem noutku v osnovni šoli. V svojem referatu je pokazal, kako je vzbujať veselje in zanimanje do kmet. stanu pri mnogih predmetih osnovne šole.

Poročal je nato še o šolskih zamudah ter stavil primerne predloge, ki naj bi jih upoštevale šolske oblasti.

Sklenilo se je uvesti na vseh šolah Widroyev »Moje prvo berilo« in »Šolski list«. Černivčeva računica 1. in 2. zvezek naj se čimprej donatisne.

Srečiet je bil samostojen predlog tov. Kobača, da se kaznuje z globo 2—5 dinarjev starši onih otrok, ki imajo v šol. naznanilu v vedenju 4 ali 5.

Tov. Modičeva je proti ocenjevanju učiteljstva po šol. voditeljih. Tov. Kobač se v bistvu strinja s predlogom, stavi na izpreminjevalni predlog naj se izreče službena ocena javno novodom nadzorovanja šole pri krajni učit. konferenci, kar je bilo sozlasno sprejeto.

Ker ni bilo več kakšnega predloga, zaključil predsednik konferenco, tov. Kobač pa se mu zahvali za srečno vodstvo.

Pe konferenci se je vršil skupen obed v hotelu Zumer. Učiteljstvo je bilo za 30 K izbornu postreženo. Obeda se je udeležil tudi g. vladni svetnik, ki je naklonil za konferenco 600 K, za kar mu bodi na tem mestu izrečena zahvala!

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Poziv.

Dne 27. in 28. avgusta t. l. se bo vršilo v Mariboru Zavezino delegacijsko zborovanje. Ker se bo v sledečih dneh vršil v Mariboru tudi Sokolski zlet, bo težko dobiti prenočišča. Zaraditega naj se že sedaj čimprej zglašajo udeleženci zborovanja za stanovanja pri gosp. Dragotinu Humeku, ravnatelju deške meščanske šole v Mariboru, Krekova cesta 1. Vsak, ki se zglašuje, mora priložiti frankirano dopisnico, da se mu javi stanovanje. Za one, ki se ne zglašijo pravočasno, odklanja pripravljani odbor vsako odgovornost.

Pripravljani odbor.

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer zboruje v četrtek, dne 12. avgusta t. l. ob 9. uri v dvorani gostilne Rosenberger v Slatini-Radnici s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. O vzhodnoazijski kulturi. Poroča inženir Ferdo Lupša. 4. Poročilo o učiteljskem kongresu v Beogradu. 5. Razne stanovske in društvene zadeve. Pol ure pred zborovanjem pevska vaja. Ker se posebna vabila ne bodo razposlala, vabi tem potom k najobilnejši udeležbi — predsednik.

Učiteljsko društvo za pol. okraj Ljutomer je zborovalo dne 1. julija 1920 v Ljutomeru ob zelo dobri udeležbi. Tov. predsednik pozdravi navzoče še posebej novo članico tov. Horvatičev, gosta tov. Gorupa iz Koroske in obenem želi novoporočenemu paru tov. Ici Velnjerjevi obilo sreče. 1. Po prečitaniu zapisnika se je opravičevala odsotnost raznih članov. Neopravičeno je izostal tov. Pertl. 2. Tov. Cvetko nam je nazorno in temeljito razlagal, kako zmagujemo dividiranje in tozadevno vporabne naloge. Predsednik se predavatelju prirčno zahvali za njegov trud. 3. Gosp. ravnatelja Robiča se naprosi, da sestavi društveno kroniko, kar je kot najstarejši član društva pripravljen drage volje storiti, pa šole v počitnicah, ker mu zato primanjkuje potrebnega časa.

4. Sprejeli so se sledeči predlogi:

a) Resolucije učiteljskega društva za Maribor in bližnjo okolico z dne 15. aprila 1920, so se izvzemši prvi del V. točke do stavka: Tudi smatramo kot potratno ... vse sprejele.

b) Za delegacijsko zborovanje v Mariboru so bili izvoljeni sledeči delegati: predsednik Mavrič Karl, nadučitelj pri Sv. Petru; njegov namestnik Ivanjšič Ludv., nadučitelj pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Prvi delegat tov. Erlinda Bernardova, učiteljica pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Drugi delegat Aleksander Kopriva, nadučitelj na Ščavnici. Prvi namestnik Franc Cvetko, nadučitelj v Vučijavi. Drugi nam. Nada Miheličeva, učiteljica v Ljutomeru.

c) Sprejete resolucije in predloge in njih rešitev naj stanovsko glasilo skupno v prilogi objavi iz teh razlogov:

1. Da se nam nudi pregled vsega društvenega dela.

2. Da zaznamo kako se naše delo vpošteva, kje nam treba dopolniti in v kaki smeri imamo zastaviti uspešno delovanje.

3. Da ugotovimo sami pot nastajajočih oblastvenih uredb.

4. Da sami zberemo sklad potrebnih snovi, kojemu damo nujno miselno podlago, da morejo iz njega organsko izrasti navedbe zdravega šol. napredka.

5. Izvoli se naj poročevalec, ki bi iz stanovskih in vzgojskih (odnosno iz dnevnikov, znanstvenih in književnih) listov zbral vsa važna na učiteljsko znanje se nanašajoča vprašanja. O teh in tudi o novih vzgojskih delih bi imel vedno poročati na naših zborovanjih.

6. Naše društvo zavrača vse neutemeljene napade na osebo nadzornika tov. Koropca. Izreka mu popolno zaupanje in zahvalo za njegovo strokovnajoško, taktično in v vsakem oziru v najboljšem namenu zamišljeno delovanje.

V društveno učiteljsko razsodišče so bili izvoljeni: preds. tov. Ivanjšič Ludvik, preds. nam. tov. A. Mavričeva, prisodnika: tov. Cvetko Fr. in tov. Mahorčičeva Hermina, pris. nam.: tov. Fürst in tov. Jandlova.

Zborovanje se je začelo in sklenilo s pesmijo, kar je na vse navzoče napravilo najboljši vtis in se tudi v prihodnje ne sme opustiti. Po zborovanju je bil skupen obed v gostilni Triglav. Kmalu se je razvila v veseli družbi živahnost, h kateri je največ pripomogel salonski orkester tov. Caherla. Posebno mlajšim je poskočna godba nudila velik užitek. Prihodnje zborovanje se vrši v Radencih, dne 12. avgusta 1920.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevnjski okraj je zborovalo dne 8. julija t. l. v Dobovi ob prav dobri udeležbi. Med drugim je bil na dnevnem redu tudi pogovor o resolucijah, ki jih je poslalo mariborsko učiteljsko društvo. Prve 4 se soglasno sprejmejo, ostale se pa odklonijo. Vodstvu »Zaveze« izreče društvo popolno zaupanje. Nadalje se sprejme predlog, da prispeva vsak član našega društva za delegata, ki se udeležita skupščine N. J. N. v Beogradu še po 15 K. — V društveno učiteljsko razsodišče se izvolijo: Predsednik: Janko Knapič; namestnik: Fran Jamšek; 2 prisodnika: Fran Drnovšek, Simon Gajšek; 2 namestnika: Ivan Pišel, Vincencija Novak. — Določita se tudi kandidata za učiteljske namestnike v obeh okrajnih šolskih svetih. — Tovariš Jamšek poroča o zborovanju zadruge tvornice učil in o zborovanju Učiteljskega konvikta. — Po obedu smo obiskali čebelnjak tov. Vadnala, kjer smo sledili z velikim zanimanjem predavanju o čebelarstvu. Tov. Vadnal nam je povedal marsikaj lepega in zanimivega iz življenja čebelarstva in pridobil je čebelarstvu dokaj novih prijateljev. — Prihodnje zborovanje se vrši v Brežicah. Čas določi predsedstvo.

Iz Jugoslavije.

— Umestna zavrnitev. Nek delegat je v »Obzoru« napisal listek, kjer se pritožuje o zapostavljanju Hrvatov na kongresu v Beogradu. Neutemeljene napade zavrača predsednik Saveza hrv. učit. dr. v »Riječi« sledeče: »Sa kongresa jugoslovanskih učitelja u Beogradu. Pod tim natpisom iznosi jedan od delegata »Saveza hrv. učiteljskih društava« svoje dojmove o kongresu u »Obzoru« od 25. o. mj. Da je taj delegat zaista putovao u Beograd — kao sam kaže — „s uvjerenjem, da će stvoriti jednu organizaciju, koja će biti od koristi i na zadovoljstvo svakomu od triju plemena,“ ne bi u svom članku iznosio stvari, koje su se dogodile sasvim slučajno, a ne s nepažnje prema Hrvatima, niti bi mnoge stvari prikazivao neistinito, već bi s većim razumijevanjem gledao na rad kongresa i njegovo značenje pa i drukčije o njemu sudio. Beogradski drugovi bili su obaviješteni, da će posebni vlak sa Slovincima i Hrvatima stići u Beograd 16. o. mj. u 10 sati prije podne, pa su se i spremili za doček, naručili glazbu itd. Što je vlak stigao čitavih 12 sati ranije, nijesu oni krivi, pa nije lijepo da im se ta neizgoda koja i njih boli javno spočitava. Putnici su doduše brzojavi iz Sunje, da dolaze naveče, no ta je brzojavka stigla u Beograd noću, te je predana predsjedništvu udruženja tek ujutru. Nije istina, da su samo Hrvati imali zajedničke stanove u vojnoj akademiji, pa da su Slovinci privatno stanovali, već je naprotiv istina, da su i Slovinci kao i učesnici kongresa iz Bosne i Dalmacije imali zajedničke stanove u školama i sirotinskom domu. Zajednički stan Hrvata bio je valjda jedan od najboljih, o čem sam se sam uvjeril. U privatnim stanicama stanovalo je tek nekoliko Hrvata i Slovinci. O pravilima raspravljalo se je više puta u različnim odborima i svaki put su bili zastupani Hrvati jednako kao i ostala plemena. a s Hrvatima se pa če o pravilima raspravljalo još i napose, pa su votovo i sve njihove želje uzete u obzir. Dakle tu ne može biti ni govora o zapostavljanju Hrvata, a jednako nije istina, da

ta pravila na konferenciji delegata uoči kongresa nijesu ni pročitanu. Pravila su na toj konferenciji pročitanu i na osnovi raspravljanja golemom većinom primljena usrkos komunistu, koji su im se protivili. A poslije toga pjevane su himne i tako je svečano završava konferencija. Što su komunisti hteli da ometu rad kongresa ne može se spočitavati priredivačima kongresa, kako to neopravdano čini delegat u »Obzoru«.

Da je na banketu bilo 85 Slovinci, a Hrvata tek 30, nijesu krivi priredivači, jer su ulaznice dobili delegati, a Hrvati nijesu izabrali u svojoj skupštini 14. o. mj. delegate za svako kotarsko učiteljsko društvo kao Slovinci, nego samo pet delegata, koji su trebali da zastupaju čitav Savez. Ne razumijem nikako, zašto delegatu nije pravo, što je na kongresu bio i g. ministar prosviete i što je nazočnom učitelstvu iz čitave države razvio svoj prosvietni program. To bi bila dužnost svakoga ministra prosviete u ovakvoj prilici, bez obzira na njegovo političko uvjerenie i svaki ministar, koji iskreno skrbi za napredak škole i učiteljstva, nastojao bi, da svoje mišljenje obrazloži onima, za koje po dužnosti treba da radi i da nastoji među njima razviti razumijevanje za svoje delovanje. Kad je i ovako lična pojava, kojoj treba da se svatko samo veseli, crna u očima delegata, onda za dakako nije mogao rad kongresa da zadovolji i teško je dokazati, što bi uopće moglo na nji povoljno utjecati.

Delegat je na svakome koraku vidio neko mimoilaženje Hrvata, premda je mogao lako opaziti, kako su se srpski učitelji a naročito njihovi predstavnici i na konferenciji delegata i na samom kongresu upravo založili i svima silama nastojali, da budu prihvaćena pravila, u kojima je istaknuto naše stajalište. Oni su napustili svoja pravila i sporazumili se s nama i Slovincima, prihvatili naše zahtjeve i svagdje ih umorno branili. Mislim, da je qvo dovoljan dokaz susretljivosti, samo mi je žal, što to delegat nije opazio i javno iznio, kad je već o kongresu progovorio u javnosti.

Uvieren sam, da će svaki svijestan i patriotičan učitelj ovakav rad »delegata« najoštrije osuditi. — U Zagrebu, dne 25. srpnja 1920. — Josip Škavčić, potpredsjednik »Saveza hrv. učit. društava«. — Pridružujemo se u polni meri opravici zavrnitvi tov. Škavčića in poudarjamo, da so se slovenski učitelji delegatije čutili popolnoma ravnopravni s hrvatskimi tovariši in tudi nikdar niso zahtevali kakih predbravic zase in jih tudi v bodoče zahtevali ne bodo. Upamo, da bodo nesporazumljenja, ki jih pisec v »Obzoru« navaia v obojestransko voljo popolnoma izginila in le vsako tendenciozno predbacivanje pripravljalnemu odboru neopravičljivo, če se vzame v poštev velik državni kaos učiteljstva s katerim je bilo delovati in malenkostne vznoge, ki jih pisec navaia v »Obzoru« kot vzrok nejevolje. S polasnim tov. Škavčića odpade vsak dvom pristranosti! Obžalujemo, da je pisec »Obzora« zanesel zadevo v politične liste, kar nam ni v čast in ugled.

— Javno žensko učiteljsko v Mariboru. V naših žalostnih političnih razmerah smo že prijadrali tako daleč, kakor smo bili pred vojno v marsikaterem oziru. Strogo kulturna vprašanja, ki segajo globoko v meso našega narodnega življenja, se rešujejo kratkoma pri zeleni mizi iz strankarskega vidika. Tako je prišla v našo javnost vest, da se z novim letom ukine javno žensko učiteljsko v Mariboru, ki je bilo lani spojeno z moškimi učiteljiščem, ker baje popolnoma zadošča potrebam zasebnemu žensko učiteljsko šol. sester. Pri tej zadevi je močno zainteresirano, razun prizadetih faktorjev, predvsem učiteljstvo. Zato ne sme in ne more molčati. Gre za princip: Ali se naj vzgajajo učiteljice za javne šole zasebno po samostanih, ali pa v javnih zavodih? Naše stališje je samoobsebi umevno in ga ni potreba še posebej utemeljevati. Življenje vzgajaj za življenje! Tu nismo toliko ozkosrčni, da bi tudi drugih ne pripustili toliko svobode, da si lahko volijo tudi samostansko vzgojo, če jim prija. Zahtevamo pa tudi od drugih vsaj toliko svobode, kakor jo priznamo mi njim, da si tudi mi lahko volimo javno vzgojo svojemu naraščanju, če nam ne prija samostanska. Kakšni razlogi so napotili poverjenišvo do tega koraka, to ni nam znano. Odločno pa grajamo, da se tako važno vprašanje reši kar lepo na tistem in se ne zdi vredno merodajnim krogom niti to, da bi se prizadeti obvestili pravočasno. Gojenke pripravnice se je še mučilo s skušnjami za 1. letnik, sedaj pa ne bodo smele vstopiti. Kam naj gredo? V samostanu je prenapolnjeno, drugega zavoda pa ni, ki bi nudil ženskemu naraščanju malo več izobrazbe. V tem oziru je Maribor res unikum klub svojim 50.000 prebivalcem. Že iz tega razloga se je resno

pričakovalo docela samostojno žensko učiteljsko v Mariboru. Sedaj pa pride ukinjenje. So pa še drugi razlogi. Naša učiteljska še dolgo ne bodo krila domače potrebe, če hočemo ostati vsaj na tisti stopnji ljudske naobrazbe, kakor smo bili pred vojno, seveda. Lani se je jemalo gimnazije in realce v učiteljsko službo in učiteljske z nedovršeno izobrazbo. Pri-tegnilo se je omožene učiteljice, ki že po 10—20 let niso učiteljemale. In vendar so po naših šolah samevali prazni razredi, ker je primanjkovalo učiteljstva. Koliko tovarišev in tovarišic odide v pokoj, ko se enkrat definitivno uredi pokojninsko vprašanje! Koliko se jih vrne na Primorsko, ko se na ta ali oni način reši jadransko zadeva! Ali se je pomislilo na vse to? Vse torej govori za to, da tukaj niso bili merodajni stvarni razlogi, ampak popolnoma drugi. Zato je v interesu šole, učiteljstva in prav tako v interesu ljudstva, da zastavi naša Zaveza vso svojo moč, da se to tilo ukinjenje javnega ženskega učiteljskega v Mariboru prekliče. Zahtevati mora z vso odločnostjo, da se že s prihodnjim šolskim letom otvori samostojno žensko učiteljsko v Mariboru. Ako pa to že ni mogoče, naj ostane za prehodno dobo še spojeno z moškim. O tem imajo pa dolžnost govoriti odkrito besedo predvsem učiteljska društva na bivšem Štajerskem. In priliko o tem razpravljati bo imela tudi naša skupščina v Mariboru.

—ski.

— Javno vprašanje poverjeništvu za prosveto. (Dopis.) Z ozirom na članek v 24. številki »Učit. Tovarisa« pod naslovom »Naredbe štev. 97 in usposobljenostni izpiti« se ni do danes — skoro v dveh mesecih — še ničesar ukrenilo; vsaj nam ni znano ničesar o tem. Vprašamo torej javno, ali bomo mogli delati skušnje tudi mi, ki smo bili tako nesrečni, da smo bili 4—5 let v vojski vsaj še v letu 1920. Ali bomo morali čakati še eno dobro leto? Naše tovarišice so napravile izpite že l. 1917. Nas pa v enakopravnosti ovirajo menda — plače. Več prizadetih.

— Za izobrazbo učiteljev na Hrvatskem. Na učiteljsko v Zagrebu otvorilo s prihodnjim šolskim letom peti letni tečaj za dovršene učiteljske maturante obojega spola. Tisti, ki napravijo zrelostni izpit s posebno dobrim uspehom, bodo takoli imenovani začasne učiteljice, oziroma učiteljice in dodeljeni tečaju: prejemali bodo vse zakonite dohodke in čas tečaja se jim všteje v dveletno praktično službo. Ostali dovršeni učiteljski morejo obiskovati tečaj na lastne stroške, le čas se jim bo vračunal v praktično službo. Dalje bodo sprejeti na tečaj abiturienti srednjih šol, ki bi se hoteli posvetiti učiteljskemu poklicu: dobe vse ugodnosti kakor odlični učiteljski absolventi, samo zavezati se morajo, da bodo na izpitu služili kot učitelji najmanj pet let.

— Marenberški okraj. (Dopis.) Razdor med učiteljstvom so hoteli klerikalci povzročiti tudi v našem okraju. Znano okrožnico (za setev Slomškarije), ki je izšla v Cirilovi tiskarni v Mariboru, je dobila tudi naša duhovščina. Začelo se je takojšnje delo — toda samoobsebi umevno — brez uspeha. Sedaj uporabljajo drug način. Lotili so se našega nadvse narodno-delavnega in požrtvovalnega nadučitelja tov. M. Lešnika v Maribregu, ki je obenem tudi naš društveni predsednik. Dasi uživa tov. Lešnik pri učiteljstvu kot vodja ugled in kot društveni predsednik največje zaupanje, kakortudi brez razlike strank splošno priznanje vseh merodajnih činiteljev, ga nesramno blatijo v 29. številki »Sl. Gospodarja«. Nad tem podlim obrekovanjem se zgraža vsa slovenska javnost v okraju. Namen klerikalcev nam je znan. Ubiti hočejo predvsem našega vrlega tov. predsednika in s tem ukrotiti drugo učiteljstvo v okraju, da bi bilo bolj dovzetno njihovim temnim namenom. A motijo se. S takšnimi napadi boste dosegli ravno nasprotno. Odvrnili ste še one, ki so vas dosedaj vsaj nekoliko zagovarjali.

— Obvezen telovadni pouk za dekleta bodo uvedli na vseh obrtnih in srednjih šolah na Francoskem. Razen tega bo država z vsemi sredstvi pospeševala ženska telovadna društva.

— Zrelostni izpiti na državnem moškem in ženskem učiteljsko v Ljubljani so se vršili pod predstvom gosp. višjega šolskega nadzornika dr. Ivana Grafenauerja od 5.—11. julija. Izpit za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom so napravili a) na moškem učiteljsko: Burdian Franc iz sv. Mihele nad Mozirjem, Gomišček Gabrijel iz Solkana, Ljubič Vinko iz Ljubljane, Počakaj Miroslav iz Moščenice, Prusnik Franc iz Ljubljane, Rejec Franc iz Grahovega pri Tolminu, Rošec Vladislav iz Radovljice (z odliko), Selan Josip iz Štepanje vasi (z odliko), Zupančič Franc iz Malega gabra, Bertonceli Milena iz Gorice, Wrisher Evaldija iz Pazina in privatist Žorž Aloizij iz Postol-

ne. 1 kandidat je med izpitom odstopil. 6 kandidatov in kandidatkinj ima ponovljajni izpit. 1 kandidatkinja je bila reprobirana.

b) na ženskem učiteljskem z odliko za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Banel Marija iz Ljubljane, Divjak Vera iz Studenca, Kosmač Pavla iz Ljubljane, Lipovšek Jelica iz Ljubljane, Lukan Frančiška iz Olomuce, Mrzlikar Ljudmila iz Ljubljane, Petelin Melita iz Ljubljane, Pirc Marija iz Borovnice, Plšek-Kukman Gizela iz Pulja, Rakovec Marija iz Ljubljane, Rekar Milena iz Radovljice, Schuller Kristina iz Glinice, Trdina Nina iz Ljubljane, Verhovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za lj. š. z nemškim uč. jezikom: Kocjančič Erna iz Ljubljane, Korbar Jelica iz Prema, Maček Ljudmila iz Ljubljane; usposobljene za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (in z odliko z nemškim uč. jez.), Drassal Margareta iz Ljubljane, Fritsch Edita iz Ljubljane, Jan Marija iz Ljubljane (z odliko), Jer Terezija iz Idrije, Kneisel Vida iz Širja pri Zidanem mostu (z odliko), Kravanja Emilija iz Trsta, Labernik Felicita iz Srednje vasi (z odliko), Matko Berta iz Toplice (z odliko), Ogulin Neža iz Krvavčjega vrha, Petrič Berta iz Rudnika (z odliko), Rihar Frančiška iz Pristave (z odliko), Toni Justina iz Podgrada, Zupanc Frančiška iz Lančovega ter privatistkinj Črnač Ivana iz Verda in Tevš Bogomila iz Ljubljane. 1 privatistkinja je dobila ponovljajni izpit.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v 1. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljajne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. — Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašane v Uradnem listu št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Neodrešena domovina.

—r Tolminsko učiteljsko. Na tolminskem učiteljskem je nastavljenih šest učnih moči. Od teh so trije Lah: ravnatelj G. Lorenzoni, ki poučuje francoščino kot prosti predmet; dr. Calvi za zemljepis, zgodovino in italijansko; učitelj Trilleani za glasbo, telcvadbo in risanje. Slovenci so: Josip Kalan, ki poučuje računstvo, prirodopis in prirodoslovje; Leopoldina Koršič za slovenščino, lepopis, ročna dela in nemščino; Kodernac Alojzij pa poučuje verstvo. — Na učiteljskem se poučujejo dečki in deklice skupaj. Letos je bil odprt prvi razred, ki je bil nastanjen v tolminski kaplaniji. Za prihodnje leto bo zopet treba iskati novih prostorov po malem, močno razrušenem Tolminu.

—r Slovensko na Tolminskem učiteljskem razpenjajo laški pedagogi po Prokrustovi postelji. Govore tako spakodran jezik, da ga gojenci in gojenke tupatam sploh ne umejo. Zlasti se odlikuje pri tem znanju našega jezika profesor zgodovine, ki svoje znanstvo tako-le prodaja v šoli: „Mesto Rim, ki je ustalo zaradi branitve in trgovine pri reki Tiberi in na Palatin-skem griču, kmalu se je najlo v veliki trgovski ulici starega sveta namreč skoraj na središču Sredozemskega morja, kjer omika je imela svoje bivališče mnogo toletij. Krepost prebivalcev ni delala kakor podpirati ta čudovit zemljepisni položaj Rima. Nekateri rimski učenjaki so pisali, da rojstni dan Rima je bil 21. aprila leta 753 p. Kr. pa ni gotovo vemo samo, da Latinci so ustanovili Rim v osmem stoletju. Zda več pisatelji pravično mislijo, da zgodovina v prvih stoletjih je bila prostovoljno mešana z mnogo ponaredb. Vendar to se ne zmanjša in ne uniči zgodovinsko resnico nekaterih kraljev in nekaterih dejanjev, katere predaja je nam proložila. Več

kakor lastna imena in resničnost nekaterih dejanj so nam zelo znane naprave mesta Rima itd.“ — Takemu negovanju slovenskega jezika se pridružuje še politika, ki prevladuje na tolminskem učiteljskem. Vzgojiti hočejo naraščaj, ki bo narodu popolnoma nasproten! Sedaj se gojenci in gojenke še dobro drže, ako pa bodo morali biti še nadalje pod takim pritiskom in pod takimi „znanstveniki“, vsaj nekateri klonejo z duhom in dobili bomo v zasedenem ozemlju prve janičarje, prve grobokope lastnega naroda.

—r Šolska poslopja v Gorici. Kakor je bilo čitati v italijanskem časopisu, se je vršila v juniju ob prisotnosti dr. Reine in šolskega nadzornika Pasqualisa konferenca vseh šolskih faktorjev v Gorici, ki se je pečala z ureditvijo vprašanja šolskih prostorov v goriskem mestu. Poročilo in sklepi konference bi nas niti toliko ne zanimali, če bi se ne tikali tudi našega šolskega problema v Gorici. Ker bo naraslo za prihodnje šolsko leto šoloobveznih otrok v Gorici (italijanski) baje na 3500 in ker primanjkuje primernih šolskih prostorov so gospodje od konference sprejeli sklep, na podlagi katerega naj se vzamejo za bodoče šolsko leto v našem prostoru slovenskih in nemških šol. Sklep je precej nečeden, ker kaže na očitno namero „otrovi“ ljudi, ki bi hoteli oropati slovenski narod v Gorici tistih štirih revnih šolskih sten, ki čakajo zastoj že leto dni slovenske dece.

—r Najnovejši argumenti goriskih Lahonov. Pred nekaj tedni je bila iz Goriske dežele v Rimu deputacija, v kateri je bil poleg goriskega župana tudi tolminski dekan Rojec. Na razgovoru so bile med drugim tudi goriske šolske zadeve. Mero-dajni faktorji v Rimu so se čudili, da nimajo Slovenci v goriskem mestu nobenih šol in so obžalovali (!) odredbe, ki so bile svojčas izdane od merodajnih oblasti v Gorici proti slov. šolam. Ko je dekan Rojec pripomnil rimskim gospodom, da je eden protivnikov slov. šolstva v deputaciji navzoč, namreč župan Bombig, je navedel slednji, da so slov. šole zato zatvorene, ker jim primanjkuje šolske klopi! „Šolski Dom“, „Mali Dom“, „Novi Dom“, „Simon Gregorčičev Dom“, „Narodna šola“, vseh teh priš slovenske šolske izobrazbe v goriskem mestu, kjer se je šolalo vsako leto do tri tisoč slovenskih otrok, ne vidi župan Bombig; njemu je danes glavni argument pomankanje šolskih klopi, vsled česar naj ostanejo slov. šole še zanaprej zaprte! Pa vsaka sila do vremena in takrat pride obračun tudi za Bombiga! Vsa znamenja na nebu kažejo, da ni več to daleč!

—r Šolske knjige. „Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu je prejela od civ. komisarijata v Trstu odlok glede bodočega odbora za sestavo slovenskih in hrvaških šolskih knjig. Iz imenika, ki ga je bila „Zveza“ svoj čas predložila šol. oblasti, je ta izbrala za vsak posamezni okraj po enega ali več učiteljev (učiteljic), ki naj se jim poveri to delo. Tako so določeni za logaški šolski okraj: Tratnik Fran, Zupancič Frančiška in Leskovec Leopold. Za postojnski šolski okraj: Kenič Andrej, Horvat Adolf in Šraj Janko. Za tolminski šolski okraj: Ločniškar Franc. Za tržaški šolski okraj: Krašević Ivan, Samec Janko, Kleinmayr Ferdinand, Dolenc Marija in Daneu Ivan. Za koprski šolski okraj: Leonardis Gregor in Čendem Angela. Za gorški šolski okraj: Baht Franc. Odlok civ. komisarijata pravi dalje, da je nanovo spisane knjige predložiti Osrednjemu uradu za nove pokrajine v Rimu potom generalnega civ. komisarijata v Trstu najkasneje do konca tega meseca. Sestavljene pa morajo biti na podlagi začasnega učnega načrta, ki ga je izdala za zasedeno ozemlje šol. oblast dne 9. maja t. l. Zdi se nam, da bo učiteljsvu v zasedenem ozemlju brez primernih pripomočkov težko kaj dobrega ustvariti v tako kratko odmerjenem času!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Dr. Jože Rus: Glavni statistični podatki o državi Srba, Hrvata i Slovenca. Brošura je sestavljena po stanju 1910. odnosno 1914. leta in nam pri-naša številčno sliko naše nove države z ozirom na površino in prebivalstvo, porazdeljeno po posameznih pokrajinah z navedbo upravnih centrov. Razpravi je prideljenih 13 statističnih tabel. Iz tabel je razvidna gostota naseljenosti v posameznih pokrajinah, in prirastki od posameznih držav: Srbije, Južne Srbije, Črne gore, Bolgarske, Ogrske, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije in Avstrije. V posebni tabeli je razvrščeno prebivalstvo po veri in v drugi po narodnosti, po pokrajinah. Razvidno je tudi število okrajev, občin, mest, trgov in vasi. Statistični podatki se približujejo oficijelnemu značaju, ker je avtor sam, — naš rojak, dr. Rus — prideljal glavni statistični instanci v Beogradu. Brošura bo dobrodošla posebno učiteljsvu in spisateljem šolskih knjig, ker bo lahko porabljala statistične podatke pri pouku v šoli in tvorijo ti podatki prvo podlag za nadaljno podrobno statistično sliko naše države. Brošuro priporočamo posebno šolskim vodstvom, da jo nabavijo za ročno knjižnico in enako tudi učiteljsvu.

Naroča se v knjigarni „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena brošure brez poštnine je 12 K.

Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen prof. Fran Jeran, založila „Jugoslovanska knjigarna“ v Ljubljani. To je našlov knjige, ki obsega 175 strani s 143 slikami. Namenjena je v prvi vrsti našim realkam. Kakor znano se je avstrijska vlada do zadnjega brannja vpejati tudi na realkah slovensčino kot učni jezik ter čakajana, da to izvrši država SHS. Knjigo z gornjim naslovom z veseljem pozdravljamo, ker je prva v tej stroki in hvaležni smo gospodu pisatelju, da se je lotil tega težavnega dela ter mu tudi čestitamo, da ga je tako mojstersko izvršil. Ze uvod je prav zanimiv, ker nam opisuje rabo risalnega orodja. Učna snov je pa tako-le razvrščena: I. Pravokotna projekcija. II. Poševna projekcija. III. Pravokotna in poševna projekcija oglatih teles. IV. Točke in premice v medsebojni legi. V. Pravokotna in poševna projekcija okroglih teles. VI. Ravnina. VII. Nove projekcijske ravnine. VIII. Vrtenje teles okoli projiciranih osi. IX. Senčenje. X. Stožko-sečnice (elipsa, parabola, hiperbola).

Glede terminologije naj omenimo, da pisatelj navaja „Tloris in naris (tločrt in načrt)“ rabi pa potem dosledno le izraze — tloris in naris. Nam bolj ugaja drugi izraz — „tločrt in načrt“, ker je udomačen v srbohrvaščini, medtem ko izraza tloris in naris preveč spominjata na nemška — Grundriss, Aufriss.

Tisk je prav razločen in tudi slike so lepo izvršene. Knjigo najtopleje priporočamo, želeli bi le, da bi se cena sčasoma nekoliko znižala, če ne prej vsaj pri II. izdaji. Knjiga stane sedaj 38 K, z doklado pa 45.60 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. (Angleška bela knjiga.) Zbirka polit., gospod. in soc. spisov VI. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. — Cena K 18, po pošti priporočeno K 1.80 več.

Jeseni 1919 in pričetkom l. 1920. je izgledalo, da nas bo antanta prisilila, da sprejmemo takšno rešitev jadranskega vprašanja, kakor si jo želi Italija. Diplomatična akcija je naenkrat zopet oživela in razne vlade so izmenjavale med seboj spomenice in predloge. Angliji se je pričelo muditi zaradi občega iztočnega političnega položaja, zato je sprožila dečato o jadranskem vprašanju, ki naj bi bila zadnja. Sledili so predlogi Italije in nasveti Anglije in Francije in odgovori naševlade. Vmes pa so posegli Wilsonovi izreki. Ta diplomatska korespondenca je zaključila pogajanja o jadranskem vprašanju in povedala vse razloge, ki jih navajajo različne stranke v pravdi za naše morje. Pozneje bi se imela vršiti direktna pogajanja, ki se pa vsled modre Trumbičeve taktike niso vršila. To diplomatsko korespondenco je v točnem prevodu izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani kot 6. zvezek „Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov“. Angleški del dokumentov je poslovenil dr. Leonid Pitamic, vseuč. prof., francoski del pa dr. Vlad. Knaflič, novinar. Knjiga obsega 4 tiskane pole ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, 2. snopič. (»Pota in cilji 3. zv.«) V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Cena K 21. Po pošti K 1.80 več.

Ravnokar je izšel zadnji zvezek Melikove zgodovine, ki popisuje politični razvoj Jugoslovancev v 19. stoletju. Obsegata tedaj predvsem narodni preporod avstrijskih Jugoslovancev ter njihove ustavne borbe v Avstriji. Potem razvoj Srbije od l. 1842. dalje, zgodovino Črnogore v 19. stoletju in končno osvobodilno vojno 1912 do 1918. Tako imamo sedaj popolno zgodovino Jugoslovancev, ki popisuje vse dogodke do ustanovitve naše države, to je do 1. decembra 1918. Knjigi je tudi pridejan seznam najvažnejše literature za jugoslovansko zgodovino. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Popolen angleško - slovenski besednjak z angleško izgovorjavo. Spisal P. J. Kern. Tisk Ameriške Domovine, Cleveland, Ohio. Avtor pravi v predgovoru: Že l. 1905. je nekaj slovenskih dijakov v Št. Pavlu, Minnesota, izdelalo načrt za angl.-slov. besednjak, ki bi odgovarjal praktični uporabi našemu narodu v Ameriki in v starem kraju. Delo se tedaj ni posrečilo, zato sem se pozneje lotil dela sam. Držal sem se prvotnega načrta glede obsega in splošne razvrstitve, izpremenil sem pa marsikaj pri tehnični ureditvi, da bi bila knjiga tem prikladnejša in uporabljiva za ljudstvo. Besedni zaklad je dovolj obsežen za vsakdanjo vporabo in tudi za izobražence, ker so navedene vse važnejše besede, ki se nahajajo v angleških besednjakih. Delo ima 273 strani in je lično vezano v platnu. Cena nam ni bila javljena.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIX. izkaz.

Po 50 K: Tončka Paulinova — Preloka p. Vlnica. Po 21 K: Sotlar Martin — Bočna p. Gornji grad. Prispevali so: Pulko Val. 5 K, Ivana Černetova 5 K, Marica Rohnikova 5 K in Kelc Ivan 6 K. Po 10 K: Josipina Smoletova — Sv. Gora pri Litiji p. Vače. — Današnji izkaz 81 K. Prej izkazanih 23.070 K. Skupaj 23.151 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nadučitelj G.: Vaš članek pričemo samo če prevzamete polno odgovornost in se podpišete s celim imenom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljsva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 852/P.

Razpis služb za učiteljice ženskih ročnih del.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisujeta v stalno nameščenje službi učiteljice ženskih ročnih del:

1. na štirirazrednici pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju in na štirirazrednici na Ptuiški gori z uradnim sedežem pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju;
2. na enorazred. v Naračljah in na štirirazrednici v Mašbergu z uradnim sedežem v Naračljah.

Pravilno obremenjene prošnje je vpo-slati na krajni šolski svet uradnega sedeža do 28. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet ptujski.

dne 28. julija 1920.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier s. r.

Št. 19/64.

Razpis.

Mestni urad v Ptui razpisuje službo učiteljice za glasovir in petle. učiteljice za francoščino in kak drug moderni jezik. ter službo oskrbnice.

Prošnje z izpričevali do 15. avgusta t. l. na vodstvo »Mladike« v Ptui, kjer se izvejo tudi službeni pogoji.

Kuratorji »Dijaškega doma« in »Mladike« v Ptui.

dne 26. julija 1920.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1920 K 295.919-90.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.

2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

ne. 1 kandidat je med izpitom odstopil. 6 kandidatov in kandidatkinj ima ponovljajni izpit. 1 kandidatkinja je bila reprobirana.

b) na ženskem učiteljskem z odliko za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Banel Marija iz Ljubljane, Divjak Vera iz Studenca, Kosmač Pavla iz Ljubljane, Lipovšek Jelica iz Ljubljane, Lukan Frančiška iz Olomuce, Mrzlikar Ljudmila iz Ljubljane, Petelin Melita iz Ljubljane, Pirc Marija iz Borovnice, Plšek-Kukman Gizela iz Pulja, Rakovec Marija iz Ljubljane, Rekar Milena iz Radovljice, Schuller Kristina iz Glinice, Trdina Nina iz Ljubljane, Verhovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za lj. š. z nemškim uč. jezikom: Kocjančič Erna iz Ljubljane, Korbar Jelica iz Prema, Maček Ljudmila iz Ljubljane; usposobljene za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (in z odliko z nemškim uč. jez.), Drassal Margareta iz Ljubljane, Fritsch Edita iz Ljubljane, Jan Marija iz Ljubljane (z odliko), Jer Terezija iz Idrije, Kneisel Vida iz Širja pri Zidanem mostu (z odliko), Kravanja Emilija iz Trsta, Labernik Felicita iz Srednje vasi (z odliko), Matko Berta iz Toplice (z odliko), Ogulin Neža iz Krvavčjega vrha, Petrič Berta iz Rudnika (z odliko), Rihar Frančiška iz Pristave (z odliko), Toni Justina iz Podgrada, Zupanc Frančiška iz Lančovega ter privatistkinj Črnač Ivana iz Verda in Tevš Bogomila iz Ljubljane. 1 privatistkinja je dobila ponovljajni izpit.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v 1. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljajne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. — Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašane v Uradnem listu št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Neodrešena domovina.

—r Tolminsko učiteljsko. Na tolminskem učiteljskem je nastavljenih šest učnih moči. Od teh so trije Lah: ravnatelj G. Lorenzoni, ki poučuje francoščino kot prosti predmet; dr. Calvi za zemljepis, zgodovino in italijansko; učitelj Trilleani za glasbo, telcvadbo in risanje. Slovenci so: Josip Kalan, ki poučuje računstvo, prirodopis in prirodoslovje; Leopoldina Koršič za slovensko, lepopis, ročna dela in nemščino; Kodernac Alojzij pa poučuje verstvo. — Na učiteljskem se poučujejo dečki in deklice skupaj. Letos je bil odprt prvi razred, ki je bil nastanjen v tolminski kaplaniji. Za prihodnje leto bo zopet treba iskati novih prostorov po malem, močno razrušenem Tolminu.

—r Slovensko na Tolminskem učiteljskem razpenjajo laški pedagogi po Prokrustovi postelji. Govore tako spakodran jezik, da ga gojenci in gojenke tupatam sploh ne umejo. Zlasti se odlikuje pri tem znanju našega jezika profesor zgodovine, ki svoje znanstvo tako-le prodaja v šoli: „Mesto Rim, ki je ustalo zaradi branitve in trgovine pri reki Tiberi in na Palatin-skem griču, kmalu se je najlo v veliki trgovski ulici starega sveta namreč skoraj na središču Sredozemskega morja, kjer omika je imela svoje bivališče mnogo toletij. Krepost prebivalcev ni delala kakor podpirati ta čudovit zemljepisni položaj Rima. Nekateri rimski učenjaki so pisali, da rojstni dan Rima je bil 21. aprila leta 753 p. Kr. pa ni gotovo vemo samo, da Latinci so ustanovili Rim v osmem stoletju. Zda več pisatelji pravično mislijo, da zgodovina v prvih stoletjih je bila prostovoljno mešana z mnogo ponaredb. Vendar to se ne zmanjša in ne uniči zgodovinsko resnico nekaterih kraljev in nekaterih dejanjev, katere predaja je nam proložila. Več

kakor lastna imena in resničnost nekaterih dejanj so nam zelo znane naprave mesta Rima itd.“ — Takemu negovanju slovenskega jezika se pridružuje še politika, ki prevladuje na tolminskem učiteljskem. Vzgojiti hočejo naraščajo, ki bodo narodu popolnoma nasproten! Sedaj se gojenci in gojenke še dobro drže, ako pa bodo morali biti še nadalje pod takim pritiskom in pod takimi „znanstveniki“, vsaj nekateri klonejo z duhom in dobili bomo v zasedenem ozemlju prve janičarje, prve grobokope lastnega naroda.

—r Šolska poslopja v Gorici. Kakor je bilo čitatelj v italijanskem časopisu, se je vršila v juniju ob prisotnosti dr. Reine in šolskega nadzornika Pasqualisa konferenca vseh šolskih faktorjev v Gorici, ki se je pečala z ureditvijo vprašanja šolskih prostorov v goriskem mestu. Poročilo in sklepi konference bi nas niti toliko ne zanimali, če bi se ne tikali tudi našega šolskega problema v Gorici. Ker bo naraslo za prihodnje šolsko leto šoloobveznih otrok v Gorici (italijanski) baje na 3500 in ker primanjkuje primernih šolskih prostorov so gospodje od konference sprejeli sklep, na podlagi katerega naj se vzamejo za bodoče šolsko leto v našem prostoru slovenskih in nemških šol. Sklep je precej nečeden, ker kaže na očitno namero „otrovi“ ljudi, ki bi hoteli oropati slovenski narod v Gorici tistih štirih revnih šolskih sten, ki čakajo zastoj že leto dni slovenske dece.

—r Najnovejši argumenti goriskih Lahov. Pred nekaj tedni je bila iz Goriske dežele v Rimu deputacija, v kateri je bil poleg goriskega župana tudi tolminski dekan Rojec. Na razgovoru so bile med drugim tudi goriske šolske zadeve. Mero-dajni faktorji v Rimu so se čudili, da nimajo Slovenci v goriskem mestu nobenih šol in so obžalovali (!) odredbe, ki so bile svojčas izdane od merodajnih oblasti v Gorici proti slov. šolam. Ko je dekan Rojec pripomnil rimskim gospodom, da je eden protivnikov slov. šolstva v deputaciji navzoč, namreč župan Bombig, je navedel slednji, da so slov. šole zato zatvorene, ker jim primanjkuje šolske klopi! „Šolski Dom“, „Mali Dom“, „Novi Dom“, „Simon Gregorčičev Dom“, „Narodna šola“, vseh teh priš slovenske šolske izobrazbe v goriskem mestu, kjer se je šolalo vsako leto do tri tisoč slovenskih otrok, ne vidi župan Bombig; njemu je danes glavni argument pomankanje šolskih klopi, vsled česar naj ostanejo slov. šole še znanprej zaprte! Pa vsaka sila do vremena in takrat pride obračun tudi za Bombiga! Vsa znamenja na nebu kažejo, da ni več to daleč!

—r Šolske knjige. „Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu je prejela od civ. komisarijata v Trstu odlok glede bodočega odbora za sestavo slovenskih in hrvaških šolskih knjig. Iz imenika, ki ga je bila „Zveza“ svoj čas predložila šol. oblasti, je ta izbrala za vsak posamezni okraj po enega ali več učiteljev (učiteljic), ki naj se jim poveri to delo. Tako so določeni za logaški šolski okraj: Tratnik Fran, Zupancič Frančiška in Leskovec Leopold. Za postojnski šolski okraj: Kenič Andrej, Horvat Adolf in Šraj Janko. Za tolminski šolski okraj: Ločnikar Franc. Za tržaški šolski okraj: Krašević Ivan, Samec Janko, Kleinmayr Ferdinand, Dolenc Marija in Daneu Ivan. Za koprski šolski okraj: Leonardis Gregor in Čendem Angela. Za gorški šolski okraj: Baht Franc. Odlok civ. komisarijata pravi dalje, da je nanovo spisane knjige predložiti Osrednjemu uradu za nove pokrajine v Rimu potom generalnega civ. komisarijata v Trstu najkasneje do konca tega meseca. Sestavljene pa morajo biti na podlagi začasnega učnega načrta, ki ga je izdala za zasedeno ozemlje šol. oblast dne 9. maja t. l. Zdi se nam, da bo učiteljsvu v zasedenem ozemlju brez primernih pripomočkov težko kaj dobrega ustvariti v tako kratko odmerjenem času!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Dr. Jože Rus: Glavni statistični podatki o državi Srba, Hrvata i Slovenca. Brošura je sestavljena po stanju 1910. odnosno 1914. leta in nam pri-naša številčno sliko naše nove države z ozirom na površino in prebivalstvo, porazdeljeno po posameznih pokrajinah z navedbo upravnih centrov. Razpravi je prideljenih 13 statističnih tabel. Iz tabel je razvidna gostota naseljenosti v posameznih pokrajinah, in prirastki od posameznih držav: Srbije, Južne Srbije, Črne gore, Bolgarske, Ogrske, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije in Avstrije. V posebni tabeli je razvrščeno prebivalstvo po veri in v drugi po narodnosti, po pokrajinah. Razvidno je tudi število okrajev, občin, mest, trgov in vasi. Statistični podatki se približujejo oficijelnemu značaju, ker je avtor sam, — naš rojak, dr. Rus — prideljal glavni statistični instanci v Beogradu. Brošura bo dobrodošla posebno učiteljsvu in spisateljem šolskih knjig, ker bo lahko porabljala statistične podatke pri pouku v šoli in tvorijo ti podatki prvo podlag za nadaljno podrobno statistično sliko naše države. Brošuro priporočamo posebno šolskim vodstvom, da jo nabavijo za ročno knjižnico in enako tudi učiteljsvu.

Naroča se v knjigarni „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena brošure brez poštnine je 12 K.

Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen prof. Fran Jeran, založila „Jugoslovanska knjigarna“ v Ljubljani. To je našlov knjige, ki obsega 175 strani s 143 slikami. Namenjena je v prvi vrsti našim realkam. Kakor znanje se je avstrijska vlada do zadnjega brannja vpejati tudi na realkah slovensčino kot učni jezik ter čakajmo, da to izvrši država SHS. Knjigo z gornjim naslovom z veseljem pozdravljamo, ker je prva v tej stroki in hvaležni smo gospodu pisatelju, da se je lotil tega težavnega dela ter mu tudi čestitamo, da ga je tako mojstersko izvršil. Ze uvod je prav zanimiv, ker nam opisuje rabo risalnega orodja. Učna snov je pa tako-le razvrščena: I. Pravokotna projekcija. II. Poševna projekcija. III. Pravokotna in poševna projekcija oglatih teles. IV. Točke in premice v medsebojni legi. V. Pravokotna in poševna projekcija okroglih teles. VI. Ravnina. VII. Nove projekcijske ravnine. VIII. Vrtenje teles okoli projiciranih osi. IX. Senčenje. X. Stožko-sečnice (elipsa, parabola, hiperbola).

Glede terminologije naj omenimo, da pisatelj navaja „Tloris in naris (tločrt in načrt)“ rabi pa potem dosledno le izraze — tloris in naris. Nam bolj ugaja drugi izraz — „tločrt in načrt“, ker je udomačen v srbohrvaščini, medtem ko izraza tloris in naris preveč spominjata na nemška — Grundriss, Aufriss.

Tisk je prav razločen in tudi slike so lepo izvršene. Knjigo najtopleje priporočamo, želeli bi le, da bi se cena sčasoma nekoliko znižala, če ne prej vsaj pri II. izdaji. Knjiga stane sedaj 38 K, z doklado pa 45.60 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. (Angleška bela knjiga.) Zbirka polit., gospod. in soc. spisov VI. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. — Cena K 18, po pošti priporočeno K 1.80 več.

Jeseni 1919 in pričetkom l. 1920. je izgledalo, da nas bo antanta prisilila, da sprejmemo takšno rešitev jadranskega vprašanja, kakor si jo želi Italija. Diplomatična akcija je naenkrat zopet oživela in razne vlade so izmenjavale med seboj spomenice in predloge. Angliji se je pričelo muditi zaradi občega iztočnega političnega položaja, zato je sprožila dečato o jadranskem vprašanju, ki naj bi bila zadnja. Sledili so predlogi Italije in nasveti Anglije in Francije in odgovori naševlade. Vmes pa so posegli Wilsonovi izreki. Ta diplomatska korespondenca je zaključila pogajanja o jadranskem vprašanju in povedala vse razloge, ki jih navajajo različne stranke v pravdi za naše morje. Pozneje bi se imela vršiti direktna pogajanja, ki se pa vsled modre Trumbičeve taktike niso vršila. To diplomatsko korespondenco je v točnem prevodu izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani kot 6. zvezek „Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov“. Angleški del dokumentov je poslovenil dr. Leonid Pitamic, vseuč. prof., francoski del pa dr. Vlad. Knaflič, novinar. Knjiga obsega 4 tiskane pole ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, 2. snopič. (»Pota in cilji 3. zv.«) V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Cena K 21. Po pošti K 1.80 več.

Ravnokar je izšel zadnji zvezek Melikove zgodovine, ki popisuje politični razvoj Jugoslovancev v 19. stoletju. Obsega tedaj predvsem narodni preporod avstrijskih Jugoslovancev ter njihove ustavne borbe v Avstriji. Potem razvoj Srbije od l. 1842. dalje, zgodovino Črnogore v 19. stoletju in končno osvobodilno vojno 1912 do 1918. Tako imamo sedaj popolno zgodovino Jugoslovancev, ki popisuje vse dogodke do ustanovitve naše države, to je do 1. decembra 1918. Knjigi je tudi pridejan seznam najvažnejše literature za jugoslovansko zgodovino. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Popolen angleško - slovenski besednjak z angleško izgovorjavo. Spisal P. J. Kern. Tisk Ameriške Domovine, Cleveland, Ohio. Avtor pravi v predgovoru: Že l. 1905. je nekaj slovenskih dijakov v Št. Pavlu, Minnesota, izdelalo načrt za angl.-slov. besednjak, ki bi odgovarjal praktični uporabi našemu narodu v Ameriki in v starem kraju. Delo se tedaj ni posrečilo, zato sem se pozneje lotil dela sam. Držal sem se prvotnega načrta glede obsega in splošne razvrstitve, izpremenil sem pa marsikaj pri tehnični ureditvi, da bi bila knjiga tem prikladnejša in uporabljiva za ljudstvo. Besedni zaklad je dovolj obsežen za vsakdanjo uporabo in tudi za izobražence, ker so navedene vse važnejše besede, ki se nahajajo v angleških besednjakih. Delo ima 273 strani in je lično vezano v platno. Cena nam ni bila javljena.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIX. izkaz.

Po 50 K: Tončka Paulinova — Preloka p. Vlnica. Po 21 K: Sotlar Martin — Bočna p. Gornji grad. Prispevali so: Pulko Val. 5 K, Ivana Černetova 5 K, Marica Rohnikova 5 K in Kelc Ivan 6 K. Po 10 K: Josipina Smoletova — Sv. Gora pri Litiji p. Vače. — Današnji izkaz 81 K. Prej izkazanih 23.070 K. Skupaj 23.151 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nadučitelj G.: Vaš članek pričemo samo če prevzamete polno odgovornost in se podpišete s celim imenom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljsva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 852/P.

Razpis služb za učitelice ženskih ročnih del.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisujeta v stalno nameščenje službi učiteljice ženskih ročnih del:

1. na štirirazrednici pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju in na štirirazrednici na Ptuiški gori z uradnim sedežem pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju;
2. na enorazred. v Narapljah in na štirirazrednici v Mašbergu z uradnim sedežem v Narapljah.

Pravilno obremenjene prošnje je vpo-slati na krajni šolski svet uradnega sedeža do 28. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet ptujski.

dne 28. julija 1920.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier s. r.

Št. 19/64.

Razpis.

Mestni urad v Ptui razpisuje službo učiteljice za glasovir in petje. učiteljice za francoščino in kak drug moderni jezik. ter službo oskrbnice.

Prošnje z izpričevali do 15. avgusta t. l. na vodstvo »Mladike« v Ptui, kjer se izvejo tudi službeni pogoji.

Kuratorji »Dijaškega doma« in »Mladike« v Ptui.

dne 26. julija 1920.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1920 K 295.919-90.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.

2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

ne. 1 kandidat je med izpitom odstopil. 6 kandidatov in kandidatkinj ima ponovljajni izpit. 1 kandidatkinja je bila reprobirana.

b) na ženskem učiteljskem z odliko za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Banel Marija iz Ljubljane, Divjak Vera iz Studenca, Kosmač Pavla iz Ljubljane, Lipovšek Jelica iz Ljubljane, Lukan Frančiška iz Olomuce, Mrzlikar Ljudmila iz Ljubljane, Petelin Melita iz Ljubljane, Pirc Marija iz Borovnice, Plšek-Kukman Gizela iz Pulja, Rakovec Marija iz Ljubljane, Rekar Milena iz Radovljice, Schuller Kristina iz Glinice, Trdina Nina iz Ljubljane, Verhovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za lj. š. z nemškim uč. jezikom: Kocjančič Erna iz Ljubljane, Korbar Jelica iz Prema, Maček Ljudmila iz Ljubljane; usposobljene za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (in z odliko z nemškim uč. jez.), Drassal Margareta iz Ljubljane, Fritsch Edita iz Ljubljane, Jan Marija iz Ljubljane (z odliko), Jer Terezija iz Idrije, Kneisel Vida iz Širja pri Zidanem mostu (z odliko), Kravanja Emilija iz Trsta, Labernik Felicita iz Srednje vasi (z odliko), Matko Berta iz Toplice (z odliko), Ogulin Neža iz Krvavčjega vrha, Petrič Berta iz Rudnika (z odliko), Rihar Frančiška iz Pristave (z odliko), Toni Justina iz Podgrada, Zupanc Frančiška iz Lančovega ter privatistkinj Črnač Ivana iz Verda in Tevš Bogomila iz Ljubljane. 1 privatistkinja je dobila ponovljajni izpit.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v 1. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljajne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. — Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašene v Uradnem listu št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Neodrešena domovina.

—r Tolminsko učiteljsko. Na tolminskem učiteljskem je nastavljenih šest učnih moči. Od teh so trije Lah: ravnatelj G. Lorenzoni, ki poučuje francoščino kot prosti predmet; dr. Calvi za zemljepis, zgodovino in italijanščino; učitelj Trilleani za glasbo, telcvadbo in risanje. Slovenci so: Josip Kalan, ki poučuje računstvo, prirodopis in prirodoslovje; Leopoldina Koršič za slovenščino, lepopis, ročna dela in nemščino; Kodernac Alojzij pa poučuje verstvo. — Na učiteljskem se poučujejo dečki in deklice skupaj. Letos je bil odprt prvi razred, ki je bil nastanjen v tolminski kaplaniji. Za prihodnje leto bo zopet treba iskati novih prostorov po malem, močno razrušenem Tolminu.

—r Slovensko na Tolminskem učiteljskem razpenjajo laški pedagogi po Prokrustovi postelji. Govore tako spakodran jezik, da ga gojenci in gojenke tupatam sploh ne umejo. Zlasti se odlikuje pri tem znanju našega jezika profesor zgodovine, ki svoje znanstvo tako-le prodaja v šoli: „Mesto Rim, ki je ustalo zaradi branitve in trgovine pri reki Tiberi in na Palatin-skem griču, kmalu se je najlo v veliki trgovski ulici starega sveta namreč skoraj na središču Sredozemskega morja, kjer omika je imela svoje bivališče mnogo toletij. Krepost prebivalcev ni delala kakor podpirati ta čudovit zemljepisni položaj Rima. Nekateri rimski učenjaki so pisali, da rojstni dan Rima je bil 21. aprila leta 753 p. Kr. pa ni gotovo vemo samo, da Latinci so ustanovili Rim v osmem stoletju. Zda več pisatelji pravično mislijo, da zgodovina v prvih stoletjih je bila prostovoljno mešana z mnogo ponaredb. Vendar to se ne zmanjša in ne uniči zgodovinsko resnico nekaterih kraljev in nekaterih dejanjev, katere predaja je nam proložila. Več

kakor lastna imena in resničnost nekaterih dejanj so nam zelo znane naprave mesta Rima itd.“ — Takemu negovanju slovenskega jezika se pridružuje še politika, ki prevladuje na tolminskem učiteljskem. Vzgojiti hočejo naraščajoči, ki bodo narodu popolnoma nasproten! Sedaj se gojenci in gojenke še dobro drže, ako pa bodo morali biti še nadalje pod takim pritiskom in pod takimi „znanstveniki“, vsaj nekateri klonejo z duhom in dobili bomo v zasedenem ozemlju prve janičarje, prve grobokope lastnega naroda.

—r Šolska poslopja v Gorici. Kakor je bilo čitatelj v italijanskem časopisu, se je vršila v juniju ob prisotnosti dr. Reine in šolskega nadzornika Pasqualisa konferenca vseh šolskih faktorjev v Gorici, ki se je pečala z ureditvijo vprašanja šolskih prostorov v goriskem mestu. Poročilo in sklepi konference bi nas niti toliko ne zanimali, če bi se ne tikali tudi našega šolskega problema v Gorici. Ker bo naraslo za prihodnje šolsko leto šoloobveznih otrok v Gorici (italijanski) baje na 3500 in ker primanjkuje primernih šolskih prostorov so gospodje od konference sprejeli sklep, na podlagi katerega naj se vzamejo za bodoče šolsko leto v našem prostoru slovenskih in nemških šol. Sklep je precej nečeden, ker kaže na očitno namero „otrovi“ ljudi, ki bi hoteli oropati slovenski narod v Gorici tistih štirih revnih šolskih sten, ki čakajo zastoj že leto dni slovenske dece.

—r Najnovejši argumenti goriskih Lahov. Pred nekaj tedni je bila iz Goriske dežele v Rimu deputacija, v kateri je bil poleg goriskega župana tudi tolminski dekan Rojec. Na razgovoru so bile med drugim tudi goriske šolske zadeve. Mero-dajni faktorji v Rimu so se čudili, da nimajo Slovenci v goriskem mestu nobenih šol in so obžalovali (!) odredbe, ki so bile svojčas izdane od merodajnih oblasti v Gorici proti slov. šolam. Ko je dekan Rojec pripomnil rimskim gospodom, da je eden protivnikov slov. šolstva v deputaciji navzoč, namreč župan Bombig, je navedel slednji, da so slov. šole zato zatvorene, ker jim primanjkuje šolske klopi! „Šolski Dom“, „Mali Dom“, „Novi Dom“, „Simon Gregorčičev Dom“, „Narodna šola“, vseh teh priš slovenske šolske izobrazbe v goriskem mestu, kjer se je šolalo vsako leto do tri tisoč slovenskih otrok, ne vidi župan Bombig; njemu je danes glavni argument pomankanje šolskih klopi, vsled česar naj ostanejo slov. šole še znanprej zaprte! Pa vsaka sila do vremena in takrat pride obračun tudi za Bombiga! Vsa znamenja na nebu kažejo, da ni več to daleč!

—r Šolske knjige. „Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu je prejela od civ. komisarijata v Trstu odlok glede bodočega odbora za sestavo slovenskih in hrvaških šolskih knjig. Iz imenika, ki ga je bila „Zveza“ svoj čas predložila šol. oblasti, je ta izbrala za vsak posamezni okraj po enega ali več učiteljev (učiteljic), ki naj se jim poveri to delo. Tako so določeni za logaški šolski okraj: Tratnik Fran, Zupancič Frančiška in Leskovec Leopold. Za postojnski šolski okraj: Kenič Andrej, Horvat Adolf in Šraj Janko. Za tolminski šolski okraj: Ločniškar Franc. Za tržaški šolski okraj: Krašević Ivan, Samec Janko, Kleinmayr Ferdinand, Dolenc Marija in Daneu Ivan. Za koprski šolski okraj: Leonardis Gregor in Čemdem Angela. Za gorški šolski okraj: Baht Franc. Odlok civ. komisarijata pravi dalje, da je nanovo spisane knjige predložiti Osrednjemu uradu za nove pokrajine v Rimu potom generalnega civ. komisarijata v Trstu najkasneje do konca tega meseca. Sestavljene pa morajo biti na podlagi začasnega učnega načrta, ki ga je izdala za zasedeno ozemlje šol. oblast dne 9. maja t. l. Zdi se nam, da bo učiteljsvu v zasedenem ozemlju brez primernih pripomočkov težko kaj dobrega ustvariti v tako kratko odmerjenem času!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Dr. Jože Rus: Glavni statistični podatki o državi Srba, Hrvata i Slovenca. Brošura je sestavljena po stanju 1910. odnosno 1914. leta in nam pri-naša številčno sliko naše nove države z ozirom na površino in prebivalstvo, porazdeljeno po posameznih pokrajinah z navedbo upravnih centrov. Razpravi je prideljenih 13 statističnih tabel. Iz tabel je razvidna gostota naseljenosti v posameznih pokrajinah, in prirastki od posameznih držav: Srbije, Južne Srbije, Črne gore, Bolgarske, Ogrske, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije in Avstrije. V posebni tabeli je razvrščeno prebivalstvo po veri in v drugi po narodnosti, po pokrajinah. Razvidno je tudi število okrajev, občin, mest, trgov in vasi. Statistični podatki se približujejo oficijelnemu značaju, ker je avtor sam, — naš rojak, dr. Rus — prideljal glavni statistični instanci v Beogradu. Brošura bo dobrodošla posebno učiteljsvu in spisateljem šolskih knjig, ker bo lahko porabljalo statistične podatke pri pouku v šoli in tvorijo ti podatki prvo podlag za nadaljno podrobno statistično sliko naše države. Brošuro priporočamo posebno šolskim vodstvom, da jo nabavijo za ročno knjižnico in enako tudi učiteljsvu.

Naroča se v knjigarni „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena brošure brez poštnine je 12 K.

Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen prof. Fran Jeran, založila „Jugoslovanska knjigarna“ v Ljubljani. To je našlov knjige, ki obsega 175 strani s 143 slikami. Namenjena je v prvi vrsti našim realkam. Kakor znano se je avstrijska vlada do zadnjega brannja vpejati tudi na realkah slovensčino kot učni jezik ter čakajala, da to izvrši država SHS. Knjigo z gornjimi nastovom z veseljem pozdravljamo, ker je prva v tej stroki in hvaležni smo gospodu pisatelju, da se je lotil tega težavnega dela ter mu tudi čestitamo, da ga je tako mojstersko izvršil. Ze uvod je prav zanimiv, ker nam opisuje rabo risalnega orodja. Učna snov je pa tako-le razvrščena: I. Pravokotna projekcija. II. Poševna projekcija. III. Pravokotna in poševna projekcija oglatih teles. IV. Točke in premice v medsebojni legi. V. Pravokotna in poševna projekcija okroglih teles. VI. Ravnina. VII. Nove projekcijske ravnine. VIII. Vrtenje teles okoli projiciranih osi. IX. Senčenje. X. Stožko-sečnice (elipsa, parabola, hiperbola).

Glede terminologije naj omenimo, da pisatelj navaja „Tloris in naris (tločrt in načrt)“ rabi pa potem dosledno le izraze — tloris in naris. Nam bolj ugaja drugi izraz — „tločrt in načrt“, ker je udomačen v srbohrvaščini, medtem ko izraza tloris in naris preveč spominjata na nemška — Grundriss, Aufriss.

Tisk je prav razločen in tudi slike so lepo izvršene. Knjigo najtopleje priporočamo, želeli bi le, da bi se cena sčasoma nekoliko znižala, če ne prej vsaj pri II. izdaji. Knjiga stane sedaj 38 K, z doklado pa 45.60 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. (Angleška bela knjiga.) Zbirka polit., gospod. in soc. spisov VI. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. — Cena K 18, po pošti priporočeno K 1.80 več.

Jeseni 1919 in pričetkom l. 1920. je izgledalo, da nas bo antanta prisilila, da sprejmemo takšno rešitev jadranskega vprašanja, kakor si jo želi Italija. Diplomatična akcija je naenkrat zopet oživela in razne vlade so izmenjavale med seboj spomenice in predloge. Angliji se je pričelo muditi zaradi občega iztočnega političnega položaja, zato je sprožila dečato o jadranskem vprašanju, ki naj bi bila zadnja. Sledili so predlogi Italije in nasveti Anglije in Francije in odgovori naševlade. Vmes pa so posegli Wilsonovi izreki. Ta diplomatska korespondenca je zaključila pogajanja o jadranskem vprašanju in povedala vse razloge, ki jih navajajo različne stranke v pravdi za naše morje. Pozneje bi se imela vršiti direktna pogajanja, ki se pa vsled modre Trumbičeve taktike niso vršila. To diplomatsko korespondenco je v točnem prevodu izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani kot 6. zvezek „Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov“. Angleški del dokumentov je poslovenil dr. Leonid Pitamic, vseuč. prof., francoski del pa dr. Vlad. Knaflič, novinar. Knjiga obsega 4 tiskane pole ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, 2. snopič. (»Pota in cilji 3. zv.«) V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Cena K 21. Po pošti K 1.80 več.

Ravnokar je izšel zadnji zvezek Melikove zgodovine, ki popisuje politični razvoj Jugoslovancev v 19. stoletju. Obsega tedaj predvsem narodni preporod avstrijskih Jugoslovancev ter njihove ustavne borbe v Avstriji. Potem razvoj Srbije od l. 1842. dalje, zgodovino Črnogore v 19. stoletju in končno osvobodilno vojno 1912 do 1918. Tako imamo sedaj popolno zgodovino Jugoslovancev, ki popisuje vse dogodke do ustanovitve naše države, to je do 1. decembra 1918. Knjigi je tudi pridejan seznam najvažnejše literature za jugoslovansko zgodovino. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Popolen angleško - slovenski besednjak z angleško izgovorjavo. Spisal P. J. Kern. Tisk Ameriške Domovine, Cleveland, Ohio. Avtor pravi v predgovoru: Že l. 1905. je nekaj slovenskih dijakov v Št. Pavlu, Minnesota, izdelalo načrt za angl.-slov. besednjak, ki bi odgovarjal praktični uporabi našemu narodu v Ameriki in v starem kraju. Delo se tedaj ni posrečilo, zato sem se pozneje lotil dela sam. Držal sem se prvotnega načrta glede obsega in splošne razvrstitve, izpremenil sem pa marsikaj pri tehnični ureditvi, da bi bila knjiga tem prikladnejša in uporabljiva za ljudstvo. Besedni zaklad je dovolj obsežen za vsakdanjo uporabo in tudi za izobražence, ker so navedene vse važnejše besede, ki se nahajajo v angleških besednjakih. Delo ima 273 strani in je lično vezano v platnu. Cena nam ni bila javljena.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIX. izkaz.

Po 50 K: Tončka Paulinova — Preloka p. Vlnica. Po 21 K: Sotlar Martin — Bočna p. Gornji grad. Prispevali so: Pulko Val. 5 K, Ivana Černetova 5 K, Marica Rohnikova 5 K in Kelc Ivan 6 K. Po 10 K: Josipina Smoletova — Sv. Gora pri Litiji p. Vače. — Današnji izkaz 81 K. Prej izkazanih 23.070 K. Skupaj 23.151 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nadučitelj G.: Vaš članek priobčimo samo če prevzamete polno odgovornost in se podpišete s celim imenom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljsva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 852/P.

Razpis služb za učiteljice ženskih ročnih del.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisujeta v stalno nameščenje službi učiteljice ženskih ročnih del:

1. na štirirazrednici pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju in na štirirazrednici na Ptuiški gorji z uradnim sedežem pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju;
2. na enorazred. v Naračljah in na štirirazrednici v Mašbergu z uradnim sedežem v Naračljah.

Pravilno obremenjene prošnje je vpo-slati na krajni šolski svet uradnega sedeža do 28. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet ptujski.

dne 28. julija 1920.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier s. r.

Št. 19/64.

Razpis.

Mestni urad v Ptui razpisuje službo učiteljice za glasovir in petje. učiteljice za francoščino in kak drug moderni jezik. ter službo oskrbnice.

Prošnje z izpričevali do 15. avgusta t. l. na vodstvo »Mladike« v Ptui, kjer se izvejo tudi službeni pogoji.

Kuratorji »Dijaškega doma« in »Mladike« v Ptui.

dne 26. julija 1920.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1920 K 295.919-90.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.

2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

ne. 1 kandidat je med izpitom odstopil. 6 kandidatov in kandidatkinj ima ponovljajni izpit. 1 kandidatkinja je bila reprobirana.

b) na ženskem učiteljskem z odliko za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Banel Marija iz Ljubljane, Divjak Vera iz Studenca, Kosmač Pavla iz Ljubljane, Lipovšek Jelica iz Ljubljane, Lukan Frančiška iz Olomuce, Mrzlikar Ljudmila iz Ljubljane, Petelin Melita iz Ljubljane, Pirc Marija iz Borovnice, Plšek-Kukman Gizela iz Pulja, Rakovec Marija iz Ljubljane, Rekar Milena iz Radovljice, Schuller Kristina iz Glinice, Trdina Nina iz Ljubljane, Verhovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za lj. š. z nemškim uč. jezikom: Kocjančič Erna iz Ljubljane, Korbar Jelica iz Prema, Maček Ljudmila iz Ljubljane; usposobljene za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (in z odliko z nemškim uč. jez.), Drassal Margareta iz Ljubljane, Fritsch Edita iz Ljubljane, Jan Marija iz Ljubljane (z odliko), Jer Terezija iz Idrije, Kneisel Vida iz Širja pri Zidanem mostu (z odliko), Kravanja Emilija iz Trsta, Labernik Felicita iz Srednje vasi (z odliko), Matko Berta iz Toplice (z odliko), Ogulin Neža iz Krvavčjega vrha, Petrič Berta iz Rudnika (z odliko), Rihar Frančiška iz Pristave (z odliko), Toni Justina iz Podgrada, Zupanc Frančiška iz Lančovega ter privatistkinj Črnač Ivana iz Verda in Tevš Bogomila iz Ljubljane. 1 privatistkinja je dobila ponovljajni izpit.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v 1. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljajne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. — Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašane v Uradnem listu št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Neodrešena domovina.

—r Tolminsko učiteljsko. Na tolminskem učiteljskem je nastavljenih šest učnih moči. Od teh so trije Lah: ravnatelj G. Lorenzoni, ki poučuje francoščino kot prosti predmet; dr. Calvi za zemljepis, zgodovino in italijansko; učitelj Trilleani za glasbo, telcvadbo in risanje. Slovenci so: Josip Kalan, ki poučuje računstvo, prirodopis in prirodoslovje; Leopoldina Koršič za slovensko, lepopis, ročna dela in nemščino; Kodermač Alojzij pa poučuje verstvo. — Na učiteljskem se poučujejo dečki in deklice skupaj. Letos je bil odprt prvi razred, ki je bil nastanjen v tolminski kaplaniji. Za prihodnje leto bo zopet treba iskati novih prostorov po malem, močno razrušenem Tolminu.

—r Slovensko na Tolminskem učiteljskem razpenjajo laški pedagogi po Prokrustovi postelji. Govore tako spakodran jezik, da ga gojenci in gojenke tupatam sploh ne umejo. Zlasti se odlikuje pri tem znanju našega jezika profesor zgodovine, ki svoje znanstvo tako-le prodaja v šoli: „Mesto Rim, ki je ustalo zaradi branitve in trgovine pri reki Tiberi in na Palatin-skem griču, kmalu se je najlo v veliki trgovski ulici starega sveta namreč skoraj na središču Sredozemskega morja, kjer omika je imela svoje bivališče mnogo toletij. Krepost prebivalcev ni delala kakor podpirati ta čudovit zemljepisni položaj Rima. Nekateri rimski učenjaki so pisali, da rojstni dan Rima je bil 21. aprila leta 753 p. Kr. pa ni gotovo vemo samo, da Latinci so ustanovili Rim v osmem stoletju. Zda več pisatelji pravično mislijo, da zgodovina v prvih stoletjih je bila prostovoljno mešana z mnogo ponaredb. Vendar to se ne zmanjša in ne uniči zgodovinsko resnico nekaterih kraljev in nekaterih dejanjev, katere predaja je nam proložila. Več

kakor lastna imena in resničnost nekaterih dejanj so nam zelo znane naprave mesta Rima itd.“ — Takemu negovanju slovenskega jezika se pridružuje še politika, ki prevladuje na tolminskem učiteljskem. Vzgojiti hočejo naraščajo, ki bodo narodu popolnoma nasproten! Sedaj se gojenci in gojenke še dobro drže, ako pa bodo morali biti še nadalje pod takim pritiskom in pod takimi „znanstveniki“, vsaj nekateri klonejo z duhom in dobili bomo v zasedenem ozemlju prve janičarje, prve grobokope lastnega naroda.

—r Šolska poslopja v Gorici. Kakor je bilo čitatelj v italijanskem časopisu, se je vršila v juniju ob prisotnosti dr. Reine in šolskega nadzornika Pasqualisa konferenca vseh šolskih faktorjev v Gorici, ki se je pečala z ureditvijo vprašanja šolskih prostorov v goriskem mestu. Poročilo in sklepi konference bi nas niti toliko ne zanimali, če bi se ne tikali tudi našega šolskega problema v Gorici. Ker bo naraslo za prihodnje šolsko leto šoloobveznih otrok v Gorici (italijanski) baje na 3500 in ker primanjkuje primernih šolskih prostorov so gospodje od konference sprejeli sklep, na podlagi katerega naj se vzamejo za bodoče šolsko leto v našem prostoru slovenskih in nemških šol. Sklep je precej nečeden, ker kaže na očitno namero „otrovi“ ljudi, ki bi hoteli oropati slovenski narod v Gorici tistih štirih revnih šolskih sten, ki čakajo zastoj že leto dni slovenske dece.

—r Najnovejši argumenti goriskih Lahov. Pred nekaj tedni je bila iz Goriske dežele v Rimu deputacija, v kateri je bil poleg goriskega župana tudi tolminski dekan Rojec. Na razgovoru so bile med drugim tudi goriske šolske zadeve. Mero-dajni faktorji v Rimu so se čudili, da nimajo Slovenci v goriskem mestu nobenih šol in so obžalovali (!) odredbe, ki so bile svojčas izdane od merodajnih oblasti v Gorici proti slov. šolam. Ko je dekan Rojec pripomnil rimskim gospodom, da je eden protivnikov slov. šolstva v deputaciji navzoč, namreč župan Bombig, je navedel slednji, da so slov. šole zato zatvorene, ker jim primanjkuje šolske klopi! „Šolski Dom“, „Mali Dom“, „Novi Dom“, „Simon Gregorčičev Dom“, „Narodna šola“, vseh teh priš slovenske šolske izobrazbe v goriskem mestu, kjer se je šolalo vsako leto do tri tisoč slovenskih otrok, ne vidi župan Bombig; njemu je danes glavni argument pomankanje šolskih klopi, vsled česar naj ostanejo slov. šole še znanprej zaprte! Pa vsaka sila do vremena in takrat pride obračun tudi za Bombiga! Vsa znamenja na nebu kažejo, da ni več to daleč!

—r Šolske knjige. „Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu je prejela od civ. komisarijata v Trstu odlok glede bodočega odbora za sestavo slovenskih in hrvaških šolskih knjig. Iz imenika, ki ga je bila „Zveza“ svoj čas predložila šol. oblasti, je ta izbrala za vsak posamezni okraj po enega ali več učiteljev (učiteljic), ki naj se jim poveri to delo. Tako so določeni za logaški šolski okraj: Tratnik Fran, Zupancič Frančiška in Leskovec Leopold. Za postojnski šolski okraj: Kenič Andrej, Horvat Adolf in Šraj Janko. Za tolminski šolski okraj: Ločnikar Franc. Za tržaški šolski okraj: Krašević Ivan, Samec Janko, Kleinmayr Ferdinand, Dolenc Marija in Daneu Ivan. Za koprski šolski okraj: Leonardis Gregor in Čemdem Angela. Za gorški šolski okraj: Baht Franc. Odlok civ. komisarijata pravi dalje, da je nanovo spisane knjige predložiti Osrednjemu uradu za nove pokrajine v Rimu potom generalnega civ. komisarijata v Trstu najkasneje do konca tega meseca. Sestavljene pa morajo biti na podlagi začasnega učnega načrta, ki ga je izdala za zasedeno ozemlje šol. oblast dne 9. maja t. l. Zdi se nam, da bo učiteljsvu v zasedenem ozemlju brez primernih pripomočkov težko kaj dobrega ustvariti v tako kratko odmerjenem času!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Dr. Jože Rus: Glavni statistični podatki o državi Srba, Hrvata i Slovenaca. Brošura je sestavljena po stanju 1910. odnosno 1914. leta in nam pri-naša številčno sliko naše nove države z ozirom na površino in prebivalstvo, porazdeljeno po posameznih pokrajinah z navedbo upravnih centrov. Razpravi je prideljenih 13 statističnih tabel. Iz tabel je razvidna gostota naseljenosti v posameznih pokrajinah, in prirastki od posameznih držav: Srbije, Južne Srbije, Črne gore, Bolgarske, Ogrske, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije in Avstrije. V posebni tabeli je razvrščeno prebivalstvo po veri in v drugi po narodnosti, po pokrajinah. Razvidno je tudi število okrajev, občin, mest, trgov in vasi. Statistični podatki se približujejo oficijelnemu značaju, ker je avtor sam, — naš rojak, dr. Rus — prideljal glavni statistični instanci v Beogradu. Brošura bo dobrodošla posebno učiteljsvu in spisateljem šolskih knjig, ker bo lahko porabljala statistične podatke pri pouku v šoli in tvorijo ti podatki prvo podlag za nadaljno podrobno statistično sliko naše države. Brošuro priporočamo posebno šolskim vodstvom, da jo nabavijo za ročno knjižnico in enako tudi učiteljsvu.

Naroča se v knjigarni „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena brošure brez poštnine je 12 K.

Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen prof. Fran Jeran, založila „Jugoslovanska knjigarna“ v Ljubljani. To je našlov knjige, ki obsega 175 strani s 143 slikami. Namenjena je v prvi vrsti našim realkam. Kakor znano se je avstrijska vlada do zadnjega brannja vpejati tudi na realkah slovensčino kot učni jezik ter čakajala, da to izvrši država SHS. Knjigo z gornjim naslovom z veseljem pozdravljamo, ker je prva v tej stroki in hvaležni smo gospodu pisatelju, da se je lotil tega težavnega dela ter mu tudi čestitamo, da ga je tako mojstersko izvršil. Ze uvod je prav zanimiv, ker nam opisuje rabo risalnega orodja. Učna snov je pa tako-le razvrščena: I. Pravokotna projekcija. II. Poševna projekcija. III. Pravokotna in poševna projekcija oglatih teles. IV. Točke in premice v medsebojni legi. V. Pravokotna in poševna projekcija okroglih teles. VI. Ravnina. VII. Nove projekcijske ravnine. VIII. Vrtenje teles okoli projiciranih osi. IX. Senčenje. X. Stožko-sečnice (elipsa, parabola, hiperbola).

Glede terminologije naj omenimo, da pisatelj navaja „Tloris in naris (tločrt in načrt)“ rabi pa potem dosledno le izraze — tloris in naris. Nam bolj ugaja drugi izraz — „tločrt in načrt“, ker je udomačen v srbohrvaščini, medtem ko izraza tloris in naris preveč spominjata na nemška — Grundriss, Aufriss.

Tisk je prav razločen in tudi slike so lepo izvršene. Knjigo najtopleje priporočamo, želeli bi le, da bi se cena sčasoma nekoliko znižala, če ne prej vsaj pri II. izdaji. Knjiga stane sedaj 38 K, z doklado pa 45.60 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. (Angleška bela knjiga.) Zbirka polit., gospod. in soc. spisov VI. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. — Cena K 18, po pošti priporočeno K 1.80 več.

Jeseni 1919 in pričetkom l. 1920. je izgledalo, da nas bo antanta prisilila, da sprejmemo takšno rešitev jadranskega vprašanja, kakor si jo želi Italija. Diplomatična akcija je naenkrat zopet oživela in razne vlade so izmenjavale med seboj spomenice in predloge. Angliji se je pričelo muditi zaradi občega iztočnega političnega položaja, zato je sprožila dečato o jadranskem vprašanju, ki naj bi bila zadnja. Sledili so predlogi Italije in nasveti Anglije in Francije in odgovori naševlade. Vmes pa so posegli Wilsonovi izreki. Ta diplomatska korespondenca je zaključila pogajanja o jadranskem vprašanju in povedala vse razloge, ki jih navajajo različne stranke v pravdi za naše morje. Pozneje bi se imela vršiti direktna pogajanja, ki se pa vsled modre Trumbičeve taktike niso vršila. To diplomatsko korespondenco je v točnem prevodu izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani kot 6. zvezek „Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov“. Angleški del dokumentov je poslovenil dr. Leonid Pitamic, vseuč. prof., francoski del pa dr. Vlad. Knaflič, novinar. Knjiga obsega 4 tiskane pole ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, 2. snopič. (»Pota in cilji 3. zv.«) V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Cena K 21. Po pošti K 1.80 več.

Ravnokar je izšel zadnji zvezek Melikove zgodovine, ki popisuje politični razvoj Jugoslovancev v 19. stoletju. Obsega tedaj predvsem narodni preporod avstrijskih Jugoslovancev ter njihove ustavne borbe v Avstriji. Potem razvoj Srbije od l. 1842. dalje, zgodovino Črnogore v 19. stoletju in končno osvobodilno vojno 1912 do 1918. Tako imamo sedaj popolno zgodovino Jugoslovancev, ki popisuje vse dogodke do ustanovitve naše države, to je do 1. decembra 1918. Knjigi je tudi pridejan seznam najvažnejše literature za jugoslovansko zgodovino. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Popolen angleško - slovenski besednjak z angleško izgovorjavo. Spisal F. J. Kern. Tisk Ameriške Domovine, Cleveland, Ohio. Avtor pravi v predgovoru: Že l. 1905. je nekaj slovenskih dijakov v Št. Pavlu, Minnesota, izdelalo načrt za angl.-slov. besednjak, ki bi odgovarjal praktični uporabi našemu narodu v Ameriki in v starem kraju. Delo se tedaj ni posrečilo, zato sem se pozneje lotil dela sam. Držal sem se prvotnega načrta glede obsega in splošne razvrstitve, izpremenil sem pa marsikaj pri tehnični ureditvi, da bi bila knjiga tem prikladnejša in uporabljiva za ljudstvo. Besedni zaklad je dovolj obsežen za vsakdanjo uporabo in tudi za izobražence, ker so navedene vse važnejše besede, ki se nahajajo v angleških besednjakih. Delo ima 273 strani in je lično vezano v platnu. Cena nam ni bila javljena.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIX. izkaz.

Po 50 K: Tončka Paulinova — Preloka p. Vlnica. Po 21 K: Sotlar Martin — Bočna p. Gornji grad. Prispevali so: Pulko Val. 5 K, Ivana Černetova 5 K, Marica Rohnikova 5 K in Kelc Ivan 6 K. Po 10 K: Josipina Smoletova — Sv. Gora pri Litiji p. Vače. — Današnji izkaz 81 K. Prej izkazanih 23.070 K. Skupaj 23.151 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nadučitelj G.: Vaš članek pričemo samo če prevzamete polno odgovornost in se podpišete s celim imenom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljsva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 852/P.

Razpis služb za učiteljice ženskih ročnih del.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisujeta v stalno nameščenje službi učiteljice ženskih ročnih del:

1. na štirirazrednici pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju in na štirirazrednici na Ptuiški gori z uradnim sedežem pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju;
2. na enorazred. v Narapljah in na štirirazrednici v Mašbergu z uradnim sedežem v Narapljah.

Pravilno obremenjene prošnje je vpo-slati na krajni šolski svet uradnega sedeža do 28. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet ptujski.

dne 28. julija 1920.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier s. r.

Št. 19/64.

Razpis.

Mestni urad v Ptuiju razpisuje službo učiteljice za glasovir in petje. učiteljice za francoščino in kak drug moderni jezik. ter službo oskrbnice.

Prošnje z izpričevali do 15. avgusta t. l. na vodstvo »Mladike« v Ptuiju, kjer se izvejo tudi službeni pogoji.

Kuratorji »Dijaškega doma« in »Mladike« v Ptuiju.

dne 26. julija 1920.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1920 K 295.919-90.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.

2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

ne. 1 kandidat je med izpitom odstopil. 6 kandidatov in kandidatkinj ima ponovljajni izpit. 1 kandidatkinja je bila reprobirana.

b) na ženskem učiteljskem z odliko za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Banel Marija iz Ljubljane, Divjak Vera iz Studenca, Kosmač Pavla iz Ljubljane, Lipovšek Jelica iz Ljubljane, Lukan Frančiška iz Olomuce, Mrzlikar Ljudmila iz Ljubljane, Petelin Melita iz Ljubljane, Pirc Marija iz Borovnice, Plšek-Kukman Gizela iz Pulja, Rakovec Marija iz Ljubljane, Rekar Milena iz Radovljice, Schuller Kristina iz Glinice, Trdina Nina iz Ljubljane, Verhovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za lj. š. z nemškim uč. jezikom: Kocjančič Erna iz Ljubljane, Korbar Jelica iz Prema, Maček Ljudmila iz Ljubljane; usposobljene za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (in z odliko z nemškim uč. jez.), Drassal Margareta iz Ljubljane, Fritsch Edita iz Ljubljane, Jan Marija iz Ljubljane (z odliko), Jer Terezija iz Idrije, Kneisel Vida iz Širja pri Zidanem mostu (z odliko), Kravanja Emilija iz Trsta, Labernik Felicita iz Srednje vasi (z odliko), Matko Berta iz Toplice (z odliko), Ogulin Neža iz Krvavčjega vrha, Petrič Berta iz Rudnika (z odliko), Rihar Frančiška iz Pristave (z odliko), Toni Justina iz Podgrada, Zupanc Frančiška iz Lančovega ter privatistkinj Črnač Ivana iz Verda in Tevš Bogomila iz Ljubljane. 1 privatistkinja je dobila ponovljajni izpit.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v 1. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljajne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. — Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašane v Uradnem listu št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Neodrešena domovina.

—r Tolminsko učiteljsko. Na tolminskem učiteljskem je nastavljenih šest učnih moči. Od teh so trije Lah: ravnatelj G. Lorenzoni, ki poučuje francoščino kot prosti predmet; dr. Calvi za zemljepis, zgodovino in italijansko; učitelj Trilleani za glasbo, telcvadbo in risanje. Slovenci so: Josip Kalan, ki poučuje računstvo, prirodopis in prirodoslovje; Leopoldina Koršič za slovenščino, lepopis, ročna dela in nemščino; Kodernac Alojzij pa poučuje verstvo. — Na učiteljskem se poučujejo dečki in deklice skupaj. Letos je bil odprt prvi razred, ki je bil nastanjen v tolminski kaplaniji. Za prihodnje leto bo zopet treba iskati novih prostorov po malem, močno razrušenem Tolminu.

—r Slovensko na Tolminskem učiteljskem razpenjajo laški pedagogi po Prokrustovi postelji. Govore tako spakodran jezik, da ga gojenci in gojenke tupatam sploh ne umejo. Zlasti se odlikuje pri tem znanju našega jezika profesor zgodovine, ki svoje znanstvo tako-le prodaja v šoli: „Mesto Rim, ki je ustalo zaradi branitve in trgovine pri reki Tiberi in na Palatin-skem griču, kmalu se je najlo v veliki trgovski ulici starega sveta namreč skoraj na središču Sredozemskega morja, kjer omika je imela svoje bivališče mnogo toletij. Krepost prebivalcev ni delala kakor podpirati ta čudoviti zemljepisni položaj Rima. Nekateri rimski učenjaki so pisali, da rojstni dan Rima je bil 21. aprila leta 753 p. Kr. pa ni gotovo vemo samo, da Latinci so ustanovili Rim v osmem stoletju. Zda več pisatelji pravično mislijo, da zgodovina v prvih stoletjih je bila prostovoljno mešana z mnogo ponaredb. Vendar to se ne zmanjša in ne uniči zgodovinsko resnico nekaterih kraljev in nekaterih dejanjev, katere predaja je nam proložila. Več

kakor lastna imena in resničnost nekaterih dejanj so nam zelo znane naprave mesta Rima itd.“ — Takemu negovanju slovenskega jezika se pridružuje še politika, ki prevladuje na tolminskem učiteljskem. Vzgojiti hočejo naraščajoči, ki bodo narodu popolnoma nasproten! Sedaj se gojenci in gojenke še dobro drže, ako pa bodo morali biti še nadalje pod takim pritiskom in pod takimi „znanstveniki“, vsaj nekateri klonejo z duhom in dobili bomo v zasedenem ozemlju prve janičarje, prve grobokope lastnega naroda.

—r Šolska poslopja v Gorici. Kakor je bilo čitati v italijanskem časopisu, se je vršila v juniju ob prisotnosti dr. Reine in šolskega nadzornika Pasqualisa konferenca vseh šolskih faktorjev v Gorici, ki se je pečala z ureditvijo vprašanja šolskih prostorov v goriskem mestu. Poročilo in sklepi konference bi nas niti toliko ne zanimali, če bi se ne tikali tudi našega šolskega problema v Gorici. Ker bo naraslo za prihodnje šolsko leto šoloobveznih otrok v Gorici (italijanski) baje na 3500 in ker primanjkuje primernih šolskih prostorov so gospodje od konference sprejeli sklep, na podlagi katerega naj se vzamejo za bodoče šolsko leto v našem prostoru slovenskih in nemških šol. Sklep je precej nečeden, ker kaže na očitno namero „otrovi“ ljudi, ki bi hoteli oropati slovenski narod v Gorici tistih štirih revnih šolskih sten, ki čakajo zastoj že leto dni slovenske dece.

—r Najnovejši argumenti goriskih Lahov. Pred nekaj tedni je bila iz Goriske dežele v Rimu deputacija, v kateri je bil poleg goriskega župana tudi tolminski dekan Rojec. Na razgovoru so bile med drugim tudi goriske šolske zadeve. Mero-dajni faktorji v Rimu so se čudili, da nimajo Slovenci v goriskem mestu nobenih šol in so obžalovali (!) odredbe, ki so bile svojčas izdane od merodajnih oblasti v Gorici proti slov. šolam. Ko je dekan Rojec pripomnil rimskim gospodom, da je eden protivnikov slov. šolstva v deputaciji navzoč, namreč župan Bombig, je navedel slednji, da so slov. šole zato zatvorene, ker jim primanjkuje šolske klopi! „Šolski Dom“, „Mali Dom“, „Novi Dom“, „Simon Gregorčičev Dom“, „Narodna šola“, vseh teh priš slovenske šolske izobrazbe v goriskem mestu, kjer se je šolalo vsako leto do tri tisoč slovenskih otrok, ne vidi župan Bombig; njemu je danes glavni argument pomankanje šolskih klopi, vsled česar naj ostanejo slov. šole še znanprej zaprte! Pa vsaka sila do vremena in takrat pride obračun tudi za Bombiga! Vsa znamenja na nebu kažejo, da ni več to daleč!

—r Šolske knjige. „Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu je prejela od civ. komisarijata v Trstu odlok glede bodočega odbora za sestavo slovenskih in hrvaških šolskih knjig. Iz imenika, ki ga je bila „Zveza“ svoj čas predložila šol. oblasti, je ta izbrala za vsak posamezni okraj po enega ali več učiteljev (učiteljic), ki naj se jim poveri to delo. Tako so določeni za logaški šolski okraj: Tratnik Fran, Zupancič Frančiška in Leskovec Leopold. Za postojnski šolski okraj: Kenič Andrej, Horvat Adolf in Šraj Janko. Za tolminski šolski okraj: Ločnikar Franc. Za tržaški šolski okraj: Krašević Ivan, Samec Janko, Kleinmayr Ferdinand, Dolenc Marija in Daneu Ivan. Za koprski šolski okraj: Leonardis Gregor in Čendem Angela. Za gorški šolski okraj: Baht Franc. Odlok civ. komisarijata pravi dalje, da je nanovo spisane knjige predložiti Osrednjemu uradu za nove pokrajine v Rimu potom generalnega civ. komisarijata v Trstu najkasneje do konca tega meseca. Sestavljene pa morajo biti na podlagi začasnega učnega načrta, ki ga je izdala za zasedeno ozemlje šol. oblast dne 9. maja t. l. Zdi se nam, da bo učiteljsvu v zasedenem ozemlju brez primernih pripomočkov težko kaj dobrega ustvariti v tako kratko odmerjenem času!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Dr. Jože Rus: Glavni statistični podatki o državi Srba, Hrvata i Slovenaca. Brošura je sestavljena po stanju 1910. odnosno 1914. leta in nam pri-naša številčno sliko naše nove države z ozirom na površino in prebivalstvo, porazdeljeno po posameznih pokrajinah z navedbo upravnih centrov. Razpravi je prideljenih 13 statističnih tabel. Iz tabel je razvidna gostota naseljenosti v posameznih pokrajinah, in prirastki od posameznih držav: Srbije, Južne Srbije, Črne gore, Bolgarske, Ogrske, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije in Avstrije. V posebni tabeli je razvrščeno prebivalstvo po veri in v drugi po narodnosti, po pokrajinah. Razvidno je tudi število okrajev, občin, mest, trgov in vasi. Statistični podatki se približujejo oficijelnemu značaju, ker je avtor sam, — naš rojak, dr. Rus — prideljal glavni statistični instanci v Beogradu. Brošura bo dobrodošla posebno učiteljsvu in spisateljcem šolskih knjig, ker bo lahko porabljala statistične podatke pri pouku v šoli in tvorijo ti podatki prvo podlag za nadaljno podrobno statistično sliko naše države. Brošuro priporočamo posebno šolskim vodstvom, da jo nabavijo za ročno knjižnico in enako tudi učiteljsvu.

Naroča se v knjigarni „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena brošure brez poštnine je 12 K.

Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen prof. Fran Jeran, založila „Jugoslovanska knjigarna“ v Ljubljani. To je našlov knjige, ki obsega 175 strani s 143 slikami. Namenjena je v prvi vrsti našim realkam. Kakor znano se je avstrijska vlada do zadnjega brannja vpejati tudi na realkah slovensčino kot učni jezik ter čakala, da to izvrši država SHS. Knjigo z gornjim naslovom z veseljem pozdravljamo, ker je prva v tej stroki in hvaležni smo gospodu pisatelju, da se je lotil tega težavnega dela ter mu tudi čestitamo, da ga je tako mojstersko izvršil. Ze uvod je prav zanimiv, ker nam opisuje rabo risalnega orodja. Učna snov je pa tako-le razvrščena: I. Pravokotna projekcija. II. Poševna projekcija. III. Pravokotna in poševna projekcija oglatih teles. IV. Točke in premice v medsebojni legi. V. Pravokotna in poševna projekcija okroglih teles. VI. Ravnina. VII. Nove projekcijske ravnine. VIII. Vrtenje teles okoli projiciranih osi. IX. Senčenje. X. Stožko-sečnice (elipsa, parabola, hiperbola).

Glede terminologije naj omenimo, da pisatelj navaja „Tloris in naris (tločrt in načrt)“ rabi pa potem dosledno le izraze — tloris in naris. Nam bolj ugaja drugi izraz — „tločrt in načrt“, ker je udomačen v srbohrvaščini, medtem ko izraza tloris in naris preveč spominjata na nemška — Grundriss, Aufriss.

Tisk je prav razločen in tudi slike so lepo izvršene. Knjigo najtopleje priporočamo, želeli bi le, da bi se cena sčasoma nekoliko znižala, če ne prej vsaj pri II. izdaji. Knjiga stane sedaj 38 K, z doklado pa 45.60 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. (Angleška bela knjiga.) Zbirka polit., gospod. in soc. spisov VI. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. — Cena K 18, po pošti priporočeno K 1.80 več.

Jeseni 1919 in pričetkom l. 1920. je izgledalo, da nas bo antanta prisilila, da sprejmemo takšno rešitev jadranskega vprašanja, kakor si jo želi Italija. Diplomatična akcija je naenkrat zopet oživela in razne vlade so izmenjavale med seboj spomenice in predloge. Angliji se je pričelo muditi zaradi občega iztočnega političnega položaja, zato je sprožila dečato o jadranskem vprašanju, ki naj bi bila zadnja. Sledili so predlogi Italije in nasveti Anglije in Francije in odgovori naševlade. Vmes pa so posegli Wilsonovi izreki. Ta diplomatska korespondenca je zaključila pogajanja o jadranskem vprašanju in povedala vse razloge, ki jih navajajo različne stranke v pravdi za naše morje. Pozneje bi se imela vršiti direktna pogajanja, ki se pa vsled modre Trumbičeve taktike niso vršila. To diplomatsko korespondenco je v točnem prevodu izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani kot 6. zvezek „Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov“. Angleški del dokumentov je poslovenil dr. Leonid Pitamic, vseuč. prof., francoski del pa dr. Vlad. Knaflič, novinar. Knjiga obsega 4 tiskane pole ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, 2. snopič. (»Pota in cilji 3. zv.«) V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Cena K 21. Po pošti K 1.80 več.

Ravnokar je izšel zadnji zvezek Melikove zgodovine, ki popisuje politični razvoj Jugoslovancev v 19. stoletju. Obsega tedaj predvsem narodni preporod avstrijskih Jugoslovancev ter njihove ustavne borbe v Avstriji. Potem razvoj Srbije od l. 1842. dalje, zgodovino Črnogore v 19. stoletju in končno osvobodilno vojno 1912 do 1918. Tako imamo sedaj popolno zgodovino Jugoslovancev, ki popisuje vse dogodke do ustanovitve naše države, to je do 1. decembra 1918. Knjigi je tudi pridejan seznam najvažnejše literature za jugoslovansko zgodovino. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Popolen angleško - slovenski besednjak z angleško izgovorjavo. Spisal P. J. Kern. Tisk Ameriške Domovine, Cleveland, Ohio. Avtor pravi v predgovoru: Že l. 1905. je nekaj slovenskih dijakov v Št. Pavlu, Minnesota, izdelalo načrt za angl.-slov. besednjak, ki bi odgovarjal praktični uporabi našemu narodu v Ameriki in v starem kraju. Delo se tedaj ni posrečilo, zato sem se pozneje lotil dela sam. Držal sem se prvotnega načrta glede obsega in splošne razvrstitve, izpremenil sem pa marsikaj pri tehnični ureditvi, da bi bila knjiga tem prikladnejša in uporabljiva za ljudstvo. Besedni zaklad je dovolj obsežen za vsakdanjo uporabo in tudi za izobražence, ker so navedene vse važnejše besede, ki se nahajajo v angleških besednjakih. Delo ima 273 strani in je lično vezano v platnu. Cena nam ni bila javljena.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIX. izkaz.

Po 50 K: Tončka Paulinova — Preloka p. Vlnica. Po 21 K: Sotlar Martin — Bočna p. Gornji grad. Prispevali so: Pulko Val. 5 K, Ivana Černetova 5 K, Marica Rohnikova 5 K in Kelc Ivan 6 K. Po 10 K: Josipina Smoletova — Sv. Gora pri Litiji p. Vače. — Današnji izkaz 81 K. Prej izkazanih 23.070 K. Skupaj 23.151 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nadučitelj G.: Vaš članek pričemo samo če prevzamete polno odgovornost in se podpišete s celim imenom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljsva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 852/P.

Razpis služb za učitelice ženskih ročnih del.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisujeta v stalno nameščenje službi učiteljice ženskih ročnih del:

1. na štirirazrednici pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju in na štirirazrednici na Ptuiški gori z uradnim sedežem pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju;
2. na enorazred. v Naračljah in na štirirazrednici v Mašbergu z uradnim sedežem v Naračljah.

Pravilno obremenjene prošnje je vpo-slati na krajni šolski svet uradnega sedeža do 28. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet ptujski.

dne 28. julija 1920.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier s. r.

Št. 19/64.

Razpis.

Mestni urad v Ptui razpisuje službo učiteljice za glasovir in petje. učiteljice za francoščino in kak drug moderni jezik. ter službo oskrbnice.

Prošnje z izpričevali do 15. avgusta t. l. na vodstvo »Mladike« v Ptui, kjer se izvejo tudi službeni pogoji.

Kuratorji »Dijaškega doma« in »Mladike« v Ptui.

dne 26. julija 1920.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1920 K 295.919-90.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.

2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

ne. 1 kandidat je med izpitom odstopil. 6 kandidatov in kandidatkinj ima ponovljajni izpit. 1 kandidatkinja je bila reprobirana.

b) na ženskem učiteljskem z odliko za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Banel Marija iz Ljubljane, Divjak Vera iz Studenca, Kosmač Pavla iz Ljubljane, Lipovšek Jelica iz Ljubljane, Lukan Frančiška iz Olomuce, Mrzlikar Ljudmila iz Ljubljane, Petelin Melita iz Ljubljane, Pirc Marija iz Borovnice, Plšek-Kukman Gizela iz Pulja, Rakovec Marija iz Ljubljane, Rekar Milena iz Radovljice, Schuller Kristina iz Glinice, Trdina Nina iz Ljubljane, Verhovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za lj. š. z nemškim uč. jezikom: Kocjančič Erna iz Ljubljane, Korbar Jelica iz Prema, Maček Ljudmila iz Ljubljane; usposobljene za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (in z odliko z nemškim uč. jez.), Drassal Margareta iz Ljubljane, Fritsch Edita iz Ljubljane, Jan Marija iz Ljubljane (z odliko), Jer Terezija iz Idrije, Kneisel Vida iz Širja pri Zidanem mostu (z odliko), Kravanja Emilija iz Trsta, Labernik Felicita iz Srednje vasi (z odliko), Matko Berta iz Toplice (z odliko), Ogulin Neža iz Krvavčjega vrha, Petrič Berta iz Rudnika (z odliko), Rihar Frančiška iz Pristave (z odliko), Toni Justina iz Podgrada, Zupanc Frančiška iz Lančovega ter privatistkinj Črnač Ivana iz Verda in Tevš Bogomila iz Ljubljane. 1 privatistkinja je dobila ponovljajni izpit.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v 1. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljajne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. — Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašane v Uradnem listu št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Neodrešena domovina.

—r Tolminsko učiteljsko. Na tolminskem učiteljskem je nastavljenih šest učnih moči. Od teh so trije Lah: ravnatelj G. Lorenzoni, ki poučuje francoščino kot prosti predmet; dr. Calvi za zemljepis, zgodovino in italijansko; učitelj Trilleani za glasbo, telcvadbo in risanje. Slovenci so: Josip Kalan, ki poučuje računstvo, prirodopis in prirodoslovje; Leopoldina Koršič za slovenščino, lepopis, ročna dela in nemščino; Kodernac Alojzij pa poučuje verstvo. — Na učiteljskem se poučujejo dečki in deklice skupaj. Letos je bil odprt prvi razred, ki je bil nastanjen v tolminski kaplaniji. Za prihodnje leto bo zopet treba iskati novih prostorov po malem, močno razrušenem Tolminu.

—r Slovensko na Tolminskem učiteljskem razpenjajo laški pedagogi po Prokrustovi postelji. Govore tako spakodran jezik, da ga gojenci in gojenke tupatam sploh ne umejo. Zlasti se odlikuje pri tem znanju našega jezika profesor zgodovine, ki svoje znanstvo tako-le prodaja v šoli: „Mesto Rim, ki je ustalo zaradi branitve in trgovine pri reki Tiberi in na Palatin-skem griču, kmalu se je najlo v veliki trgovski ulici starega sveta namreč skoraj na središču Sredozemskega morja, kjer omika je imela svoje bivališče mnogo toletij. Krepost prebivalcev ni delala kakor podpirati ta čudovit zemljepisni položaj Rima. Nekateri rimski učenjaki so pisali, da rojstni dan Rima je bil 21. aprila leta 753 p. Kr. pa ni gotovo vemo samo, da Latinci so ustanovili Rim v osmem stoletju. Zda več pisatelji pravično mislijo, da zgodovina v prvih stoletjih je bila prostovoljno mešana z mnogo ponaredb. Vendar to se ne zmanjša in ne uniči zgodovinsko resnico nekaterih kraljev in nekaterih dejanjev, katere predaja je nam proložila. Več

kakor lastna imena in resničnost nekaterih dejanj so nam zelo znane naprave mesta Rima itd.“ — Takemu negovanju slovenskega jezika se pridružuje še politika, ki prevladuje na tolminskem učiteljskem. Vzgojiti hočejo naraščaj, ki bo narodu popolnoma nasproten! Sedaj se gojenci in gojenke še dobro drže, ako pa bodo morali biti še nadalje pod takim pritiskom in pod takimi „znanstveniki“, vsaj nekateri klonejo z duhom in dobili bomo v zasedenem ozemlju prve janičarje, prve grobokope lastnega naroda.

—r Šolska poslopja v Gorici. Kakor je bilo čitatelj v italijanskem časopisu, se je vršila v juniju ob prisotnosti dr. Reine in šolskega nadzornika Pasqualisa konferenca vseh šolskih faktorjev v Gorici, ki se je pečala z ureditvijo vprašanja šolskih prostorov v goriskem mestu. Poročilo in sklepi konference bi nas niti toliko ne zanimali, če bi se ne tikali tudi našega šolskega problema v Gorici. Ker bo naraslo za prihodnje šolsko leto šoloobveznih otrok v Gorici (italijanski) baje na 3500 in ker primanjkuje primernih šolskih prostorov so gospodje od konference sprejeli sklep, na podlagi katerega naj se vzamejo za bodoče šolsko leto v našem prostoru slovenskih in nemških šol. Sklep je precej nečeden, ker kaže na očitno namero „otrovi“ ljudi, ki bi hoteli oropati slovenski narod v Gorici tistih štirih revnih šolskih sten, ki čakajo zastoj že leto dni slovenske dece.

—r Najnovejši argumenti goriskih Lahov. Pred nekaj tedni je bila iz Goriske dežele v Rimu deputacija, v kateri je bil poleg goriskega župana tudi tolminski dekan Rojec. Na razgovoru so bile med drugim tudi goriske šolske zadeve. Mero-dajni faktorji v Rimu so se čudili, da nimajo Slovenci v goriskem mestu nobenih šol in so obžalovali (!) odredbe, ki so bile svojčas izdane od merodajnih oblasti v Gorici proti slov. šolam. Ko je dekan Rojec pripomnil rimskim gospodom, da je eden protivnikov slov. šolstva v deputaciji navzoč, namreč župan Bombig, je navedel slednji, da so slov. šole zato zatvorene, ker jim primanjkuje šolske klopi! „Šolski Dom“, „Mali Dom“, „Novi Dom“, „Simon Gregorčičev Dom“, „Narodna šola“, vseh teh priš slovenske šolske izobrazbe v goriskem mestu, kjer se je šolalo vsako leto do tri tisoč slovenskih otrok, ne vidi župan Bombig; njemu je danes glavni argument pomankanje šolskih klopi, vsled česar naj ostanejo slov. šole še znanprej zaprte! Pa vsaka sila do vremena in takrat pride obračun tudi za Bombiga! Vsa znamenja na nebu kažejo, da ni več to daleč!

—r Šolske knjige. „Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu je prejela od civ. komisarijata v Trstu odlok glede bodočega odbora za sestavo slovenskih in hrvaških šolskih knjig. Iz imenika, ki ga je bila „Zveza“ svoj čas predložila šol. oblasti, je ta izbrala za vsak posamezni okraj po enega ali več učiteljev (učiteljic), ki naj se jim poveri to delo. Tako so določeni za logaški šolski okraj: Tratnik Fran, Zupancič Frančiška in Leskovec Leopold. Za postojnski šolski okraj: Kenič Andrej, Horvat Adolf in Šraj Janko. Za tolminski šolski okraj: Ločnikar Franc. Za tržaški šolski okraj: Krašević Ivan, Samec Janko, Kleinmayr Ferdinand, Dolenc Marija in Daneu Ivan. Za koprski šolski okraj: Leonardis Gregor in Čendem Angela. Za gorški šolski okraj: Baht Franc. Odlok civ. komisarijata pravi dalje, da je nanovo spisane knjige predložiti Osrednjemu uradu za nove pokrajine v Rimu potom generalnega civ. komisarijata v Trstu najkasneje do konca tega meseca. Sestavljene pa morajo biti na podlagi začasnega učnega načrta, ki ga je izdala za zasedeno ozemlje šol. oblast dne 9. maja t. l. Zdi se nam, da bo učiteljsvu v zasedenem ozemlju brez primernih pripomočkov težko kaj dobrega ustvariti v tako kratko odmerjenem času!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Dr. Jože Rus: Glavni statistični podatki o državi Srba, Hrvata i Slovenaca. Brošura je sestavljena po stanju 1910. odnosno 1914. leta in nam pri-naša številčno sliko naše nove države z ozirom na površino in prebivalstvo, porazdeljeno po posameznih pokrajinah z navedbo upravnih centrov. Razpravi je prideljenih 13 statističnih tabel. Iz tabel je razvidna gostota naseljenosti v posameznih pokrajinah, in prirastki od posameznih držav: Srbije, Južne Srbije, Črne gore, Bolgarske, Ogrske, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije in Avstrije. V posebni tabeli je razvrščeno prebivalstvo po veri in v drugi po narodnosti, po pokrajinah. Razvidno je tudi število okrajev, občin, mest, trgov in vasi. Statistični podatki se približujejo oficijelnemu značaju, ker je avtor sam, — naš rojak, dr. Rus — prideljal glavni statistični instanci v Beogradu. Brošura bo dobrodošla posebno učiteljsvu in spisateljem šolskih knjig, ker bo lahko porabljalo statistične podatke pri pouku v šoli in tvorijo ti podatki prvo podlag za nadaljno podrobno statistično sliko naše države. Brošuro priporočamo posebno šolskim vodstvom, da jo nabavijo za ročno knjižnico in enako tudi učiteljsvu.

Naroča se v knjigarni „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena brošure brez poštnine je 12 K.

Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen prof. Fran Jeran, založila „Jugoslovanska knjigarna“ v Ljubljani. To je našlov knjige, ki obsega 175 strani s 143 slikami. Namenjena je v prvi vrsti našim realkam. Kakor znano se je avstrijska vlada do zadnjega brannja vpejati tudi na realkah slovensčino kot učni jezik ter čakajala, da to izvrši država SHS. Knjigo z gornjim naslovom z veseljem pozdravljamo, ker je prva v tej stroki in hvaležni smo gospodu pisatelju, da se je lotil tega težavnega dela ter mu tudi čestitamo, da ga je tako mojstersko izvršil. Ze uvod je prav zanimiv, ker nam opisuje rabo risalnega orodja. Učna snov je pa tako-le razvrščena: I. Pravokotna projekcija. II. Poševna projekcija. III. Pravokotna in poševna projekcija oglatih teles. IV. Točke in premice v medsebojni legi. V. Pravokotna in poševna projekcija okroglih teles. VI. Ravnina. VII. Nove projekcijske ravnine. VIII. Vrtenje teles okoli projiciranih osi. IX. Senčenje. X. Stožko-sečnice (elipsa, parabola, hiperbola).

Glede terminologije naj omenimo, da pisatelj navaja „Tloris in naris (tločrt in načrt)“ rabi pa potem dosledno le izraze — tloris in naris. Nam bolj ugaja drugi izraz — „tločrt in načrt“, ker je udomačen v srbohrvaščini, medtem ko izraza tloris in naris preveč spominjata na nemška — Grundriss, Aufriss.

Tisk je prav razločen in tudi slike so lepo izvršene. Knjigo najtopleje priporočamo, želeli bi le, da bi se cena sčasoma nekoliko znižala, če ne prej vsaj pri II. izdaji. Knjiga stane sedaj 38 K, z doklado pa 45.60 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. (Angleška bela knjiga.) Zbirka polit., gospod. in soc. spisov VI. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. — Cena K 18, po pošti priporočeno K 1.80 več.

Jeseni 1919 in pričetkom l. 1920. je izgledalo, da nas bo antanta prisilila, da sprejmemo takšno rešitev jadranskega vprašanja, kakor si jo želi Italija. Diplomatična akcija je naenkrat zopet oživela in razne vlade so izmenjavale med seboj spomenice in predloge. Angliji se je pričelo muditi zaradi občega iztočnega političnega položaja, zato je sprožila dečato o jadranskem vprašanju, ki naj bi bila zadnja. Sledili so predlogi Italije in nasveti Anglije in Francije in odgovori naševlade. Vmes pa so posegli Wilsonovi izreki. Ta diplomatska korespondenca je zaključila pogajanja o jadranskem vprašanju in povedala vse razloge, ki jih navajajo različne stranke v pravdi za naše morje. Pozneje bi se imela vršiti direktna pogajanja, ki se pa vsled modre Trumbičeve taktike niso vršila. To diplomatsko korespondenco je v točnem prevodu izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani kot 6. zvezek „Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov“. Angleški del dokumentov je poslovenil dr. Leonid Pitamic, vseuč. prof., francoski del pa dr. Vlad. Knaflič, novinar. Knjiga obsega 4 tiskane pole ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, 2. snopič. (»Pota in cilji 3. zv.«) V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Cena K 21. Po pošti K 1.80 več.

Ravnokar je izšel zadnji zvezek Melikove zgodovine, ki popisuje politični razvoj Jugoslovancev v 19. stoletju. Obsega tedaj predvsem narodni preporod avstrijskih Jugoslovancev ter njihove ustavne borbe v Avstriji. Potem razvoj Srbije od l. 1842. dalje, zgodovino Črnogore v 19. stoletju in končno osvobodilno vojno 1912 do 1918. Tako imamo sedaj popolno zgodovino Jugoslovancev, ki popisuje vse dogodke do ustanovitve naše države, to je do 1. decembra 1918. Knjigi je tudi pridejan seznam najvažnejše literature za jugoslovansko zgodovino. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Popolen angleško - slovenski besednjak z angleško izgovorjavo. Spisal P. J. Kern. Tisk Ameriške Domovine, Cleveland, Ohio. Avtor pravi v predgovoru: Že l. 1905. je nekaj slovenskih dijakov v Št. Pavlu, Minnesota, izdelalo načrt za angl.-slov. besednjak, ki bi odgovarjal praktični uporabi našemu narodu v Ameriki in v starem kraju. Delo se tedaj ni posrečilo, zato sem se pozneje lotil dela sam. Držal sem se prvotnega načrta glede obsega in splošne razvrstitve, izpremenil sem pa marsikaj pri tehnični ureditvi, da bi bila knjiga tem prikladnejša in uporabljiva za ljudstvo. Besedni zaklad je dovolj obsežen za vsakdanjo vporabo in tudi za izobražence, ker so navedene vse važnejše besede, ki se nahajajo v angleških besednjakih. Delo ima 273 strani in je lično vezano v platnu. Cena nam ni bila javljena.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIX. izkaz.

Po 50 K: Tončka Paulinova — Preloka p. Vlnica. Po 21 K: Sotlar Martin — Bočna p. Gornji grad. Prispevali so: Pulko Val. 5 K, Ivana Černetova 5 K, Marica Rohnikova 5 K in Kelc Ivan 6 K. Po 10 K: Josipina Smoletova — Sv. Gora pri Litiji p. Vače. — Današnji izkaz 81 K. Prej izkazanih 23.070 K. Skupaj 23.151 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nadučitelj G.: Vaš članek pričemo samo če prevzamete polno odgovornost in se podpišete s celim imenom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljsva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 852/P.

Razpis služb za učiteljice ženskih ročnih del.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisujeta v stalno nameščenje službi učiteljice ženskih ročnih del:

1. na štirirazrednici pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju in na štirirazrednici na Ptuiški goriz v uradnim sedežem pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju;

2. na enorazred. v Narapljah in na štirirazrednici v Mašbergu v uradnim sedežem v Narapljah.

Pravilno obremenjene prošnje je vpo-slati na krajni šolski svet uradnega sedeža do 28. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet ptujski.

dne 28. julija 1920.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier s. r.

Št. 19/64.

Razpis.

Mestni urad v Ptui razpisuje službo učiteljice za glasovir in petje. učiteljice za francoščino in kak drug moderni jezik. ter službo oskrbnice.

Prošnje z izpričevali do 15. avgusta t. l. na vodstvo »Mladike« v Ptui, kjer se izvejo tudi službeni pogoji.

Kuratorji »Dijaškega doma« in »Mladike« v Ptui.

dne 26. julija 1920.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1920 K 295.919-90.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.

2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

ne. 1 kandidat je med izpitom odstopil. 6 kandidatov in kandidatkinj ima ponovljajni izpit. 1 kandidatkinja je bila reprobirana.

b) na ženskem učiteljskem z odliko za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Banel Marija iz Ljubljane, Divjak Vera iz Studenca, Kosmač Pavla iz Ljubljane, Lipovšek Jelica iz Ljubljane, Lukan Frančiška iz Olomuce, Mrzlikar Ljudmila iz Ljubljane, Petelin Melita iz Ljubljane, Pirc Marija iz Borovnice, Plšek-Kukman Gizela iz Pulja, Rakovec Marija iz Ljubljane, Rekar Milena iz Radovljice, Schuller Kristina iz Glinice, Trdina Nina iz Ljubljane, Verhovnik Marta iz St. Petra v Savinjski dolini; z odliko za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, usposobljene tudi za lj. š. z nemškim uč. jezikom: Kocjančič Erna iz Ljubljane, Korbar Jelica iz Prema, Maček Ljudmila iz Ljubljane; usposobljene za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Brandstetter Viktorija iz Ljubljane (in z odliko z nemškim uč. jez.), Drassal Margareta iz Ljubljane, Fritsch Edita iz Ljubljane, Jan Marija iz Ljubljane (z odliko), Jer Terezija iz Idrije, Kneisel Vida iz Širja pri Zidanem mostu (z odliko), Kravanja Emilija iz Trsta, Labernik Felicita iz Srednje vasi (z odliko), Matko Berta iz Toplice (z odliko), Ogulin Neža iz Krvavčjega vrha, Petrič Berta iz Rudnika (z odliko), Rihar Frančiška iz Pristave (z odliko), Toni Justina iz Podgrada, Zupanc Frančiška iz Lančovega ter privatistkinj Črnač Ivana iz Verda in Tevš Bogomila iz Ljubljane. 1 privatistkinja je dobila ponovljajni izpit.

— Na državni obrtni šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1920—21 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečaj za obrtnike in 10. javna risarska šola. Vpisovanje v 1. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 18. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v prvi letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 16. septembra, v oddelke pod 9. in 10. od dne 21. do 25. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljajne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in v višjo strojno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. — Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd. so razvidne iz razglašane v Uradnem listu št. 85, z dne 20. julija t. l. in iz objave na razglasni deski v zavodu. Še potrebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstvo zavoda.

Neodrešena domovina.

—r Tolminsko učiteljsko. Na tolminskem učiteljskem je nastavljenih šest učnih moči. Od teh so trije Lah: ravnatelj G. Lorenzoni, ki poučuje francoščino kot prosti predmet; dr. Calvi za zemljepis, zgodovino in italijansko; učitelj Trilleani za glasbo, telcvadbo in risanje. Slovenci so: Josip Kalan, ki poučuje računstvo, prirodopis in prirodoslovje; Leopoldina Koršič za slovenščino, lepopis, ročna dela in nemščino; Kodernac Alojzij pa poučuje verstvo. — Na učiteljskem se poučujejo dečki in deklice skupaj. Letos je bil odprt prvi razred, ki je bil nastanjen v tolminski kaplaniji. Za prihodnje leto bo zopet treba iskati novih prostorov po malem, močno razrušenem Tolminu.

—r Slovensko na Tolminskem učiteljskem razpenjajo laški pedagogi po Prokrustovi postelji. Govore tako spakodran jezik, da ga gojenci in gojenke tupatam sploh ne umejo. Zlasti se odlikuje pri tem znanju našega jezika profesor zgodovine, ki svoje znanstvo tako-le prodaja v šoli: „Mesto Rim, ki je ustalo zaradi branitve in trgovine pri reki Tiberi in na Palatin-skem griču, kmalu se je najlo v veliki trgovski ulici starega sveta namreč skoraj na središču Sredozemskega morja, kjer omika je imela svoje bivališče mnogo toletij. Krepost prebivalcev ni delala kakor podpirati ta čudoviti zemljepisni položaj Rima. Nekateri rimski učenjaki so pisali, da rojstni dan Rima je bil 21. aprila leta 753 p. Kr. pa ni gotovo vemo samo, da Latinci so ustanovili Rim v osmem stoletju. Zda več pisatelji pravično mislijo, da zgodovina v prvih stoletjih je bila prostovoljno mešana z mnogo ponaredb. Vendar to se ne zmanjša in ne uniči zgodovinsko resnico nekaterih kraljev in nekaterih dejanjev, katere predaja je nam proložila. Več

kakor lastna imena in resničnost nekaterih dejanj so nam zelo znane naprave mesta Rima itd.“ — Takemu negovanju slovenskega jezika se pridružuje še politika, ki prevladuje na tolminskem učiteljskem. Vzgojiti hočejo naraščaj, ki bo narodu popolnoma nasproten! Sedaj se gojenci in gojenke še dobro drže, ako pa bodo morali biti še nadalje pod takim pritiskom in pod takimi „znanstveniki“, vsaj nekateri klonejo z duhom in dobili bomo v zasedenem ozemlju prve janičarje, prve grobokope lastnega naroda.

—r Šolska poslopja v Gorici. Kakor je bilo čitatelj v italijanskem časopisu, se je vršila v juniju ob prisotnosti dr. Reine in šolskega nadzornika Pasqualisa konferenca vseh šolskih faktorjev v Gorici, ki se je pečala z ureditvijo vprašanja šolskih prostorov v goriskem mestu. Poročilo in sklepi konference bi nas niti toliko ne zanimali, če bi se ne tikali tudi našega šolskega problema v Gorici. Ker bo naraslo za prihodnje šolsko leto šoloobveznih otrok v Gorici (italijanski) baje na 3500 in ker primanjkuje primernih šolskih prostorov so gospodje od konference sprejeli sklep, na podlagi katerega naj se vzamejo za bodoče šolsko leto v našem prostoru slovenskih in nemških šol. Sklep je precej nečeden, ker kaže na očitno namero „otrovi“ ljudi, ki bi hoteli oropati slovenski narod v Gorici tistih štirih revnih šolskih sten, ki čakajo zastoj že leto dni slovenske dece.

—r Najnovejši argumenti goriskih Lahov. Pred nekaj tedni je bila iz Goriske dežele v Rimu deputacija, v kateri je bil poleg goriskega župana tudi tolminski dekan Rojec. Na razgovoru so bile med drugim tudi goriske šolske zadeve. Mero-dajni faktorji v Rimu so se čudili, da nimajo Slovenci v goriskem mestu nobenih šol in so obžalovali (!) odredbe, ki so bile svojčas izdane od merodajnih oblasti v Gorici proti slov. šolam. Ko je dekan Rojec pripomnil rimskim gospodom, da je eden protivnikov slov. šolstva v deputaciji navzoč, namreč župan Bombig, je navedel slednji, da so slov. šole zato zatvorene, ker jim primanjkuje šolske klopi! „Šolski Dom“, „Mali Dom“, „Novi Dom“, „Simon Gregorčičev Dom“, „Narodna šola“, vseh teh priš slovenske šolske izobrazbe v goriskem mestu, kjer se je šolalo vsako leto do tri tisoč slovenskih otrok, ne vidi župan Bombig; njemu je danes glavni argument pomankanje šolskih klopi, vsled česar naj ostanejo slov. šole še znanprej zaprte! Pa vsaka sila do vremena in takrat pride obračun tudi za Bombiga! Vsa znamenja na nebu kažejo, da ni več to daleč!

—r Šolske knjige. „Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu je prejela od civ. komisarijata v Trstu odlok glede bodočega odbora za sestavo slovenskih in hrvaških šolskih knjig. Iz imenika, ki ga je bila „Zveza“ svoj čas predložila šol. oblasti, je ta izbrala za vsak posamezni okraj po enega ali več učiteljev (učiteljic), ki naj se jim poveri to delo. Tako so določeni za logaški šolski okraj: Tratnik Fran, Zupancič Frančiška in Leskovec Leopold. Za postojnski šolski okraj: Kenič Andrej, Horvat Adolf in Šraj Janko. Za tolminski šolski okraj: Ločnikar Franc. Za tržaški šolski okraj: Kraševic Ivan, Samec Janko, Kleinmayr Ferdinand, Dolenc Marija in Daneu Ivan. Za koprski šolski okraj: Leonardis Gregor in Čendem Angela. Za gorški šolski okraj: Baht Franc. Odlok civ. komisarijata pravi dalje, da je nanovo spisane knjige predložiti Osrednjemu uradu za nove pokrajine v Rimu potom generalnega civ. komisarijata v Trstu najkasneje do konca tega meseca. Sestavljene pa morajo biti na podlagi začasnega učnega načrta, ki ga je izdala za zasedeno ozemlje šol. oblast dne 9. maja t. l. Zdi se nam, da bo učiteljsvu v zasedenem ozemlju brez primernih pripomočkov težko kaj dobrega ustvariti v tako kratko odmerjenem času!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Dr. Jože Rus: Glavni statistični podatki o državi Srba, Hrvata i Slovenca. Brošura je sestavljena po stanju 1910. odnosno 1914. leta in nam pri-naša številčno sliko naše nove države z ozirom na površino in prebivalstvo, porazdeljeno po posameznih pokrajinah z navedbo upravnih centrov. Razpravi je prideljenih 13 statističnih tabel. Iz tabel je razvidna gostota naseljenosti v posameznih pokrajinah, in prirastki od posameznih držav: Srbije, Južne Srbije, Črne gore, Bolgarske, Ogrske, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije in Avstrije. V posebni tabeli je razvrščeno prebivalstvo po veri in v drugi po narodnosti, po pokrajinah. Razvidno je tudi število okrajev, občin, mest, trgov in vasi. Statistični podatki se približujejo oficijelnemu značaju, ker je avtor sam, — naš rojak, dr. Rus — prideljal glavni statistični instanci v Beogradu. Brošura bo dobrodošla posebno učiteljsvu in spisateljem šolskih knjig, ker bo lahko porabljalo statistične podatke pri pouku v šoli in tvorijo ti podatki prvo podlag za nadaljno podrobno statistično sliko naše države. Brošuro priporočamo posebno šolskim vodstvom, da jo nabavijo za ročno knjižnico in enako tudi učiteljsvu.

Naroča se v knjigarni „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena brošure brez poštnine je 12 K.

Osnovni pojmi opisne geometrije, sestavljen prof. Fran Jeran, založila „Jugoslovanska knjigarna“ v Ljubljani. To je našlov knjige, ki obsega 175 strani s 143 slikami. Namenjena je v prvi vrsti našim realkam. Kakor znano se je avstrijska vlada do zadnjega brannja vpejati tudi na realkah slovensčino kot učni jezik ter čakajala, da to izvrši država SHS. Knjigo z gornjimi nastovom z veseljem pozdravljamo, ker je prva v tej stroki in hvaležni smo gospodu pisatelju, da se je lotil tega težavnega dela ter mu tudi čestitamo, da ga je tako mojstersko izvršil. Ze uvod je prav zanimiv, ker nam opisuje rabo risalnega orodja. Učna snov je pa tako-le razvrščena: I. Pravokotna projekcija. II. Poševna projekcija. III. Pravokotna in poševna projekcija oglatih teles. IV. Točke in premice v medsebojni legi. V. Pravokotna in poševna projekcija okroglih teles. VI. Ravnina. VII. Nove projekcijske ravnine. VIII. Vrtenje teles okoli projiciranih osi. IX. Senčenje. X. Stožko-sečnice (elipsa, parabola, hiperbola).

Glede terminologije naj omenimo, da pisatelj navaja „Tloris in naris (tločrt in načrt)“ rabi pa potem dosledno le izraze — tloris in naris. Nam bolj ugaja drugi izraz — „tločrt in načrt“, ker je udomačen v srbohrvaščini, medtem ko izraza tloris in naris preveč spominjata na nemška — Grundriss, Aufriss.

Tisk je prav razločen in tudi slike so lepo izvršene. Knjigo najtopleje priporočamo, želeli bi le, da bi se cena sčasoma nekoliko znižala, če ne prej vsaj pri II. izdaji. Knjiga stane sedaj 38 K, z doklado pa 45.60 K.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. (Angleška bela knjiga.) Zbirka polit., gospod. in soc. spisov VI. zvezek. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. — Cena K 18, po pošti priporočeno K 1.80 več.

Jeseni 1919 in pričetkom l. 1920. je izgledalo, da nas bo antanta prisilila, da sprejmemo takšno rešitev jadranskega vprašanja, kakor si jo želi Italija. Diplomatična akcija je naenkrat zopet oživela in razne vlade so izmenjavale med seboj spomenice in predloge. Angliji se je pričelo muditi zaradi občega iztočnega političnega položaja, zato je sprožila dečato o jadranskem vprašanju, ki naj bi bila zadnja. Sledili so predlogi Italije in nasveti Anglije in Francije in odgovori naševlade. Vmes pa so posegli Wilsonovi izreki. Ta diplomatska korespondenca je zaključila pogajanja o jadranskem vprašanju in povedala vse razloge, ki jih navajajo različne stranke v pravdi za naše morje. Pozneje bi se imela vršiti direktna pogajanja, ki se pa vsled modre Trumbičeve taktike niso vršila. To diplomatsko korespondenco je v točnem prevodu izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani kot 6. zvezek „Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov“. Angleški del dokumentov je poslovenil dr. Leonid Pitamic, vseuč. prof., francoski del pa dr. Vlad. Knaflič, novinar. Knjiga obsega 4 tiskane pole ter se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, 2. snopič. (»Pota in cilji 3. zv.«) V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Cena K 21. Po pošti K 1.80 več.

Ravnokar je izšel zadnji zvezek Melikove zgodovine, ki popisuje politični razvoj Jugoslovancev v 19. stoletju. Obsega tedaj predvsem narodni preporod avstrijskih Jugoslovancev ter njihove ustavne borbe v Avstriji. Potem razvoj Srbije od l. 1842. dalje, zgodovino Črnogore v 19. stoletju in končno osvobodilno vojno 1912 do 1918. Tako imamo sedaj popolno zgodovino Jugoslovancev, ki popisuje vse dogodke do ustanovitve naše države, to je do 1. decembra 1918. Knjigi je tudi pridejan seznam najvažnejše literature za jugoslovansko zgodovino. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Popolen angleško - slovenski besednjak z angleško izgovorjavo. Spisal P. J. Kern. Tisk Ameriške Domovine, Cleveland, Ohio. Avtor pravi v predgovoru: Že l. 1905. je nekaj slovenskih dijakov v Št. Pavlu, Minnesota, izdelalo načrt za angl.-slov. besednjak, ki bi odgovarjal praktični uporabi našemu narodu v Ameriki in v starem kraju. Delo se tedaj ni posrečilo, zato sem se pozneje lotil dela sam. Držal sem se prvotnega načrta glede obsega in splošne razvrstitve, izpremenil sem pa marsikaj pri tehnični ureditvi, da bi bila knjiga tem prikladnejša in uporabljiva za ljudstvo. Besedni zaklad je dovolj obsežen za vsakdanjo uporabo in tudi za izobražence, ker so navedene vse važnejše besede, ki se nahajajo v angleških besednjakih. Delo ima 273 strani in je lično vezano v platnu. Cena nam ni bila javljena.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIX. izkaz.

Po 50 K: Tončka Paulinova — Preloka p. Vlnica. Po 21 K: Sotlar Martin — Bočna p. Gornji grad. Prispevali so: Pulko Val. 5 K, Ivana Černetova 5 K, Marica Rohnikova 5 K in Kelc Ivan 6 K. Po 10 K: Josipina Smoletova — Sv. Gora pri Litiji p. Vače. — Današnji izkaz 81 K. Prej izkazanih 23.070 K. Skupaj 23.151 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nadučitelj G.: Vaš članek pričemo samo če prevzamete polno odgovornost in se podpišete s celim imenom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 852/P.

Razpis služb za učiteljice ženskih ročnih del.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta v Ljubljani se razpisujeta v stalno nameščenje službi učiteljice ženskih ročnih del:

1. na štirirazrednici pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju in na štirirazrednici na Ptuiški gori z uradnim sedežem pri Sv. Lovrencu na Dr. Polju;

2. na enorazred. v Naračljah in na štirirazrednici v Mašbergu z uradnim sedežem v Naračljah.

Pravilno obremenjene prošnje je vpo-slati na krajni šolski svet uradnega sedeža do 28. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet ptujski.

dne 28. julija 1920.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier s. r.

Št. 19/64.

Razpis.

Mestni urad v Ptui razpisuje službo učiteljice za glasovir in petje. učiteljice za francoščino in kak drug moderni jezik. ter službo oskrbnice.

Prošnje z izpričevali do 15. avgusta t. l. na vodstvo »Mladike« v Ptui, kjer se izvejo tudi službeni pogoji.

Kuratorji »Dijaškega doma« in »Mladike« v Ptui.

dne 26. julija 1920.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. julija 1920 K 295.919-90.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpisanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.

2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!